

**AUDİTOR XİDMƏTİNİN KEYFİYYƏTİNƏ KƏNAR NƏZARƏTİN
APARILMASI VƏ ONUN
NƏTİCƏLƏRİNƏ DAİR**

İ C M A L – T Ə H L İ L

İcraçılar:

Vəli Kərimov

Yaşar Namazəliyev

Qənaət Vəliyeva

Ələkbər İsayadə

Bakı - 2018

2017-ci ildə auditor təşkilatlarının (sərbəst auditorların) apardıqları auditlərin keyfiyyətinə kənar nəzarətin vəziyyətinə dair

icmal-təhlil

Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının 2018-ci il üzrə iş planının 3.1-ci "2017-ci ildə auditor təşkilatlarının (sərbəst auditorların) apardıqları auditlərin keyfiyyətinə kənar nəzarətin vəziyyətinə dair

icmal-təhlilin hazırlanması" və Auditorlar Palatası Şurasının 2017-ci il 31 yanvar tarixli 285/2 sayılı "Auditor təşkilatları və sərbəst auditorlar tərəfindən aparılmış auditlərin keyfiyyətinə kənar nəzarətin həyata keçirilməsi üzrə 2017-ci il üçün Plan-Qrafik"a əsasən 2017-ci ildə 29 auditor təşkilatının (2016-cı ildə 10) və 17 sərbəst auditorun (2016-cı ildə 11) apardıqları auditlərin keyfiyyətinin Beynəlxalq audit standartlarının tələblərinə uyğunluğu yoxlanılmışdır. Bundan başqa, 2 auditor təşkilatının apardığı auditlərin keyfiyyəti daxil olmuş şikayətlə əlaqədar araşdırılmışdır.

Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatası Şurasının 2009-cu il 30 dekabr tarixli 206/7 sayılı qərarı ilə 01 yanvar 2010-cu il tarixdən etibarən Respublikada Beynəlxalq audit standartlarının tətbiqinə başlanılmışdır, lakin araşdırmalar və yoxlamalar göstərir ki, hələ də bəzi Palatanın üzvləri olan auditorlarımız həmin standartların və bu sahədə beynəlxalq təşkilatların tələblərinə lazımı qaydada riayət etmirlər.

Auditor təşkilatlarında və sərbəst auditorlarda aparılan yoxlamalar barədə məlumatlar aşağıdakı kimi olmuşdur:

	2016			2017		
	Ümumi say	Yoxlamadan keçənlər	Xüsusi çəkisi (%-lə)	Ümumi say	Yoxlamadan keçənlər	Xüsusi çəkisi (%-lə)
Auditor təşkilatlar	67	10	15	67	29	43
Sərbəst auditorlar	38	11	29	39	17	44

Auditor təşkilatları və sərbəst auditorlar tərəfindən Beynəlxalq Audit Standartlarının tələblərinə riayət etmələri aşağıdakı cədvəllərdə öz əksini tapmışdır:

210 sayılı "Audit tapşırığı şərtlərinin razılaşdırılması" Beynəlxalq Audit Standartına əməl etməyənlər

	2016			2017		
	Yoxlamadan keçənlərin ümumi sayı	Əməl etməyənlər	Xüsusi çəkisi (%-lə)	Yoxlamadan keçənlərin ümumi sayı	Əməl etməyənlər	Xüsusi çəkisi (%-lə)
Auditor təşkilatlar	10	1	10	29	6	21
Sərbəst auditorlar	11	4	36	17	5	30
	250 sayılı "Maliyyə hesabatlarının auditi zamanı qanun və qaydaların nəzərə alınması" Beynəlxalq Audit Standartına əməl etməyənlər					
	2016			2017		
	Yoxlamadan keçənlərin ümumi sayı	Əməl etməyənlər	Xüsusi çəkisi (%-lə)	Yoxlamadan keçənlərin ümumi sayı	Əməl etməyənlər	Xüsusi çəkisi (%-lə)
Auditor təşkilatlar	10	3	30	29	1	3
Sərbəst auditorlar	11	4	36	17	4	24

	300 sayılı "Maliyyə hesabatlarının auditinin planlaşdırılması" Beynəlxalq Audit Standartına əməl etməyənlər					
	2016			2017		
	Yoxlamadan keçənlərin ümumi sayı	Əməl etməyənlər	Xüsusi çəkisi (%-lə)	Yoxlamadan keçənlərin ümumi sayı	Əməl etməyənlər	Xüsusi çəkisi (%-lə)
Auditor təşkilatlar	10	4	40	29	13	45
Sərbəst auditorlar	11	4	36	17	8	47

	300-499 sayılı "Risklərin qiymətləndirilməsi və qiymətləndirilmiş risklərin cavablandırılması" Beynəlxalq Audit Standartına əməl etməyənlər					

	2016			2017		
	Yoxlamadan keçənlərin ümumi sayı	Əməl etməyənlər	Xüsusi çəkisi (%-lə)	Yoxlamadan keçənlərin ümumi sayı	Əməl etməyənlər	Xüsusi çəkisi (%-lə)
Auditor təşkilatlar	10	-	-	29	4	14
Sərbəst auditorlar	11	-	-	17	-	-

402 sayılı "Xidmət təşkilatının xidmətindən istifadə edən müəssisələrin auditi üzrə mülahizələr" Beynəlxalq Audit Standartına əməl etməyənlər						
	2016			2017		
	Yoxlamadan keçənlərin ümumi sayı	Əməl etməyənlər	Xüsusi çəkisi (%-lə)	Yoxlamadan keçənlərin ümumi sayı	Əməl etməyənlər	Xüsusi çəkisi (%-lə)
Auditor təşkilatlar	10	-	-	29	2	7
Sərbəst auditorlar	11	-	-	17	-	-

500 sayılı "Audit subutu" Beynəlxalq Audit Standartına əməl etməyənlər						
	2016			2017		
	Yoxlamadan keçənlərin ümumi sayı	Əməl etməyənlər	Xüsusi çəkisi (%-lə)	Yoxlamadan keçənlərin ümumi sayı	Əməl etməyənlər	Xüsusi çəkisi (%-lə)
Auditor təşkilatlar	10	5	50	29	2	7
Sərbəst auditorlar	11	1	9	17	-	-

	501 sayılı "Audit sübutu-xüsusi maddələr üzrə əlavə mülahizələr" Beynəlxalq Audit Standartına əməl etməyənlər					
	2016			2017		
	Yoxlamadan keçənlərin ümumi sayı	Əməl etməyənlər	Xüsusi çəkisi (%-lə)	Yoxlamadan keçənlərin ümumi sayı	Əməl etməyənlər	Xüsusi çəkisi (%-lə)
Auditor təşkilatlar	10	4	40	29	1	3
Sərbəst auditorlar	11	4	36	17	2	12

	505 sayılı "Kənar mənbədən təsdiqləmələr" Beynəlxalq Audit Standartına əməl etməyənlər					
	2016			2017		
	Yoxlamadan keçənlərin ümumi sayı	Əməl etməyənlər	Xüsusi çəkisi (%-lə)	Yoxlamadan keçənlərin ümumi sayı	Əməl etməyənlər	Xüsusi çəkisi (%-lə)
Auditor təşkilatlar	10	2	20	29	-	-
Sərbəst auditorlar	11	4	36	17	3	18

	580 sayılı "Rəhbərliyin məlumatları" Beynəlxalq Audit Standartına əməl etməyənlər					
	2016			2017		
	Yoxlamadan keçənlərin ümumi sayı	Əməl etməyənlər	Xüsusi çəkisi (%-lə)	Yoxlamadan keçənlərin ümumi sayı	Əməl etməyənlər	Xüsusi çəkisi (%-lə)
Auditor təşkilatlar	10	5	50	29	9	31
Sərbəst auditorlar	11	9	82	17	11	65

	700 sayılı "Ümumi təyinatlı maliyyə hesabatlarının tam dəsti üzrə müstəqil auditorun hesabatı" Beynəlxalq Audit Standartına əməl etməyənlər					
	2016			2017		
	Yoxlamadan keçənlərin ümumi sayı	Əməl etməyənlər	Xüsusi çəkisi (%-lə)	Yoxlamadan keçənlərin ümumi sayı	Əməl etməyənlər	Xüsusi çəkisi (%-lə)
Auditor təşkilatlar	10	4	40	29	2	7
Sərbəst auditorlar	11	5	45	17	6	35

	701 sayılı "Müstəqil auditorun hesabatında dəyişikliklər" Beynəlxalq Audit Standartına əməl etməyənlər					
	2016			2017		
	Yoxlamadan keçənlərin ümumi sayı	Əməl etməyənlər	Xüsusi çəkisi (%-lə)	Yoxlamadan keçənlərin ümumi sayı	Əməl etməyənlər	Xüsusi çəkisi (%-lə)
Auditor təşkilatlar	10	-	-	29	-	-
Sərbəst auditorlar	11	3	27	17	2	12

Beynəlxalq Audit Sandartlarının tələblərinə əməl etməyən auditor təşkilatlarının və sərbəst auditorların siyahısı

Sıra №	Beynəlxalq Audit Sandartları	Auditor təşkilatları və Sərbəst auditorlar
1	210 sayılı "Audit tapşırığının şərtləri"	"Inter Audit" auditor şirkəti, "Baltik Kaspian Audit" MMC, "Azərbaycanlıq audit xidməti" MMC, "Kermur Audit və Konsaltinq" MMC, "Kaspian Audit kompəni" MMC, "RSM Azerbaijan" MMC, Əliyev Xələddin, Əlizadə Rahim, Bənnayev Elxan, Bəşirov Şərif, Əliyev Avtandil

2	250 sayılı "Maliyyə hesabatlarının auditi zamanı qanun və qaydaların nəzərə alınması".	"NEXT AUDIT KONSALTING" MMC, Bənnayev Elxan, Nuriyev Alqış, İsayev Telman, Əliyev Avtandil
3	300 sayılı "Maliyyə hesabatlarının auditinin planlaşdırılması"	"RR-VAM Beynəlxalq Audit Konsaltinq" müstəqil auditor firması (fəaliyyəti müvəqqəti olaraq dayandırılıb), "Caspian Business Consultants" MMC, "Biznes Audit" MMC, "Inter Audit" auditor şirkəti, "JPA International Azərbaycan" MMC (fəaliyyəti müvəqqəti olaraq dayandırılıb), "Baltik
		Kaspian Audit" MMC, "Kaspian Audit kompani" MMC, "F.N. Audit Servis" MMC, "NEXT AUDIT KONSALTING" MMC, "Kaspian Konsaltinq" auditor şirkəti (fəaliyyəti müvəqqəti olaraq dayandırılıb), "Kermur Audit və Konsaltinq" MMC, "PSG TAX CONSALTING" MMC, "G & A Audit" MMC, Əliyev Xaləddin, İbrahimov Elnur, Bayramov Vəli, Musayev Adıgözəl, Hacıəzizov İlham, Nuriyev Alqış, Axundov Nazim, Əliyev Avtandil
4	300-499 sayılı "Risklərin qiymətləndirilməsi və qiymətləndirilmiş risklərin cavablandırılması"	"Biznes Audit" MMC, "NEXT AUDIT KONSALTING" MMC, "Cavid-Audit" MMC, "Kermur Audit və Konsaltinq" MMC
5	402 sayılı "Xidmət təşkilatının xidmətindən istifadə edən müəssisələrin auditi üzrə mülahizələr"	"Caspian Business Consultants" MMC, "Kaspian Konsaltinq" auditor şirkəti (fəaliyyəti müvəqqəti olaraq dayandırılıb),

6	500 sayılı "Audit subutu"	"Biznes Audit" MMC, "Alfa-Audit" MMC,
7	501 sayılı "Audit sübutu-xüsusi maddələr üzrə əlavə mülahizələr"	"İmdad Audit" MMC, Axundov Vaqif, Bəşirov Şərif
8	505 sayılı "Kənar mənbədən təsdiqləmələr"	Axundov Vaqif, Bəşirov Şərif, Hacıəzizov İlham
9	580 sayılı "Rəhbərliyin məlumatları"	"Tax, Audit & Konsaltinq Servis" MMC, "PSG TAX CONSALTING" MMC, "RR-VAM Beynəlxalq Audit Konsaltinq" müstəqil auditor firması (fəaliyyəti müvəqqəti olaraq dayandırılıb), "Caspian Business Consultants" MMC, "İmdad Audit" MMC, "LŞ Audit" MMC, "Kaspian Konsaltinq" auditor şirkəti (fəaliyyəti müvəqqəti olaraq dayandırılıb), "Azərbaycan xalq audit xidməti" MMC, "Forum" MMC, Həsənov Ülvi, Əliyev İbiş, Əliyev Xaləddin, Hüseynov Şəmşinur, Əlizadə Rahim, Bənnayev Elxan, Bəşirov Şərif, Bayramov Vəli, Əhmədov Hafiz, Nuriyev Alqış, Əliyev Avtandil
10	700 sayılı "Ümumi təyinatlı maliyyə hesabatlarının tam dəsti üzrə müstəqil auditorun hesabatı"	"Best Audit" MMC, "NEXT AUDIT KONSALTING" MMC, Hüseynov Şəmşinur, Bənnayev Elxan, Bəşirov Şərif, Nuriyev Alqış, İsayev Telman, Əliyev Avtandil
11	701 sayılı "Müstəqil auditorun hesabatında dəyişikliklər"	Hüseynov Şəmşinur, Bəşirov Şərif

Auditorlar Palatası Şurasının 2009-cu il 26 yanvar tarixli 197/6 sayılı "Azərbaycan Respublikasının ərazisində göstərilən auditor xidmətlərinin dəyərinin tövsiyə olunan minimum

hədləri barədə” Auditorlar Palatası Şurasının 2005-ci il 23 dekabr tarixli 159/5 sayılı qərarına əlavə və dəyişikliklər edilməsi haqqında” qərarına tam əməl etməyənlər:

Auditor təşkilatları:

- 1.“LŞ Audit” MMC
- 2.“Kaspian Audit Kompani” MMC
- 3."NEXT AUDIT KONSALTING" MMC
4. “Kermur Audit və Konsaltinq” MMC

Sərbəst auditorlar:

- 1.Bayramov Vəli
- 2.Bənnayev Elxan
- 3.Əhmədov Hafiz
- 4.Musayev Adıgözəl
- 5.Hacıəzizov İlham
- 6.Nuriyev Alqış

Auditorlar Palatası Şurasının 2004-cü il 28 dekabr tarixli 143/1 sayılı “Auditor xidməti bazarında haqsız rəqabət hallarının aradan qaldırılması üçün qabaqlayıcı tədbirlər barədə” təsdiq edilmiş qərarın 9-cu maddəsində qeyd edilir ki, “Sərbəst auditorlar və auditor təşkilatları üçün hər bir təsərrüfat subyektində (fəaliyyəti olmayan təsərrüfat subyektləri istisna olmaqla) auditin aparılması müddəti ən azı 3 (üç) gün müəyyən edilsin”,12-ci maddədə isə qeyd edilir ki, “Sərbəst auditorlar və auditor təşkilatlarının hər bir auditoru tərəfindən bir gün ərzində bir auditor rəyindən artıq auditor rəylərinin verilməsi qadağan olunsun və həmin auditor rəyləri inamsız hesab edilsin.

Bu qərara riayət etməyənlər:

Auditor təşkilatları:

- 1.“MAK AZƏRBAYCAN LTD” MMC
- 2.“LŞ Audit” MMC
3. “Kermur Audit və Konsaltinq” MMC

Sərbəst auditorlar:

- 1.Bayramov Vəli

- 2.Bəşirov Şərif Miri
- 3.Musayev Adıgözəl
- 4.Nuriyev Alqış

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin imzaladığı 2007-ci il 22 may tarixli 333-IIIQ nömrəli “Auditorun mülki məsuliyyətinin icbari sığortası haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa müvafiq olaraq öz fəaliyyətini sığortalamayanlar:

Auditor təşkilatları:

- 1.”Kaspian Konsaltinq” audit şirkəti”

Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsinin 91.4 maddəsinə əsasən məhdud məsuliyyətli cəmiyyətlərin illik maliyyə hesabatlarının düzgünlüyünü yoxlatmaq üçün hər il əmlak menafeləri ilə Cəmiyyətə (auditor təşkilatına) və ya onun iştirakçılarna bağlı olmayan peşəkar auditor cəlb etməyənlər:

Auditor təşkilatları:

- 1.”RR-VAM Beynəlxalq Audit Konsaltinq” MMC
2. .“PSG TAX CONSULTİG” MMC
- 3.”BDO Azərbaycan” MMC
- 4.”PREMIYER AUDİT KONSALTİNQ” MMC
5. “Kaspian Audit Kompani” MMC
6. ”Kaspian Konsaltinq” auditor şirkəti
- 7.”Alfa-Audit” MMC
8. “Tax,Audit & Konsaltinq” MMC

“Nağdsız hesablaşmalar haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa əməl etməyənlər:

Auditor təşkilatları:

- 1.“PSG TAX CONSULTİG” MMC
- 2.“inter Audit” MMC
- 3.”LŞ Audit” MMC
- 4.“Kaspian Audit Kompani” MMC
- 5.”Kaspian Konsaltinq” auditor şirkəti
- 6.“NEXT AUDİT-KONSALTİNQ” MMC
- 7.”Azəbeynəlxalq audit xidməti” MMC
8. “Kermur Audit və Konsaltinq” MMC
9. "Cavid-Audit" MMC

Sərbəst auditorlar:

- 1.Əliyev Xaləddin
- 2.Əlizadə Rahim
- 3.Hüseynov Şəmşinur
- 4.Musayev Adıgözəl
- 5.İbrahimov Elnur
- 6.Nuriyev Alqış
- 7.Bəşirov Şərif
- 8.Hacıəzizov İlham
- 9.Bayramov Vəli

Auditorlar Palatası Şurasının 2016-cı il 30 sentyabr tarixli 279/2 sayılı "Azərbaycan Respublikasında auditor xidmətinin keyfiyyətinə kənar nəzarət üzrə Qaydalar"a uyğun olaraq keyfiyyətə daxili nəzarət üzrə şirkətdaxili sənədləri (qaydalar, daxili standartlar, təlimatlar, iş sənədlərin forması və sairə) tərtib etməyənlər:

Auditor təşkilatları:

1. “Caspian Buziness Consultants” MMC
2. “Tax,Audit &Konsaltinq” MMC

- 3."RR-VAM Beynəlxalq Audit Konsaltinq" MMC
4. "PSG TAX CONSULTİG" MMC
- 5."Biznes Audit" MMC
6. "İnter Audit" MMC
7. "PREMİYER AUDİT KONSALTİNQ" MMC
8. "JPA İNTERNATİONAL AZƏRBAYCAN" MMC
9. "Kaspian Audit Kompani" MMC
10. "Kermur Audit və Konsaltinq" MMC

Fəaliyyətləri yoxlanılmış auditor təşkilatlarının və sərbəst auditorların işində aşağıdakı nöqsan və çatışmazlıqlar aşkar edilmişdir:

"RR – VAM Beynəlxalq Audit Konsaltinq" Müstəqil auditor firması (fəaliyyətini müvəqqəti olaraq dayandırmışdır):

Müqavilə öhdəliyi üzrə Firma tərəfindən yerinə yetirilmiş ayrı-ayrılıqda seçmə qaydada 3 audit işi ("Pakistan Milli Bankının Bakı Filialı", "İSR AZERİ APART & BUSINESS CENTRE" MMC və "Dəmir İnvestisiya Şirkəti" QSC) qiymətləndirmə üçün seçilmişdir. Cəmiyyət tərəfindən keçirilmiş audidlərdə 580 sayılı "Rəhbərliyin məsuliyyəti haqqında yazılı təqdimatlar" BAS-ın tələblərinə əməl edilməmişdir, Rəhbərliyin məlumatı yoxdur, 300 sayılı "Maliyyə hesabatlarının auditinin planlaşdırılması" BAS-ın tələblərinə əməl edilməmiş, Plan-proqram tərtib edilməmişdir, Maliyyə hesabatlarına dair Qeydlər və Şərhlərdə risklərin qiymətləndirilməsi və hesabat dövründən sonra baş vermiş hadisələr bölməsi öz əksini tapmamışdır.

Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsinin 91.4 maddəsinə əsasən məhdud məsuliyyətli cəmiyyətlərin illik maliyyə hesabatlarının düzgünlüyünü yoxlatmaq üçün hər il əmlak menafeləri ilə Cəmiyyətə (auditor təşkilatına) və ya onun iştirakçılara bağlı olmayan peşəkar auditor cəlb etməlidir, lakin buna baxmayaraq 2014 - 2016-ci illərin audit yoxlaması keçirilməmişdir.

"Kermur Audit və Konsaltinq" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti:

1-ci səhv: 210 sayılı "Audit tapşırığı şərtlərinin razılaşdırılması" BAS-ın tələblərinə əməl edilməmişdir, Məktub-öhdəlik tərtib edilməmişdir.

2-ci səhv: 300 sayılı "Maliyyə hesabatlarının auditinin planlaşdırılması" BAS-ın tələblərinə əməl edilməmişdir, Audit plan-programı tərtib edilməmişdir.

3-cü səhv: Şərhlər və Qeydlər bölməsində hesabat dövründən sonra baş vermiş hadisələr öz əksini tapmamışdır.

4-cü səhv: 300-499 sayılı "Risklərin qiymətləndirilməsi və qiymətləndirilmiş risklərin cavablandırılması" BAS-ların tələblərinə əməl edilməmişdir.

Auditorlar Palatası Şurasının 2009-cu il 26 yanvar tarixli 197/6 sayılı "Azərbaycan Respublikasının ərazisində göstərilən auditor xidmətlərinin dəyərinin tövsiyə olunan minimum hədləri barədə" Auditorlar Palatası Şurasının 2005-ci il 23 dekabr tarixli 159/5 sayılı qərarına əlavə və dəyişikliklər edilməsi haqqında" qərarına tam riayət edilməmişdir. Belə ki, "Apşeron Kəndnəqliyyat" ASC ilə bağlanan müqavilənin dəyəri 200,00 manat, ANİ Consulting - 600,00 manat, ASİR - 750,00 manat olmuşdur və sair.

Auditorlar Palatası Şurasının 2004-cü il 28 dekabr tarixli 143/1 sayılı "Auditor xidməti bazarında haqsız rəqabət hallarının aradan qaldırılması üçün qabaqlayıcı tədbirlər barədə" təsdiq edilmiş qərarın 9-cu maddəsində qeyd edilir ki, "Sərbəst auditorlar və auditor təşkilatları üçün hər bir təsərrüfat subyekti (fəaliyyəti olmayan təsərrüfat subyektləri istisna olmaqla) auditin aparılması müddəti ən azı 3 (üç) gün müəyyən edilsin", 12-ci maddədə isə qeyd edilir ki, "Sərbəst auditorlar və auditor təşkilatlarının hər bir auditoru tərəfindən bir gün ərzində bir auditor rəyindən artıq auditor rəylərinin verilməsi qadağan olunsun və həmin auditor rəyləri inamsız hesab edilsin". Lakin Auditor tərəfindən bir gün ərzində bir neçə Auditor rəyləri təqdim edilmişdir. Belə ki, 30 yanvar 2017-ci il tarixdə - 3, 12 aprel 2017-ci il tarixdə - 2, 28 iyun 2017-ci il tarixdə - 2 Auditor rəyləri verilmişdir.

"Nağdsız hesablaşmalar haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun tələblərinə nə dərəcədə riayət edilib-edilməməsi araşdırılarkən məlum olmuşdur ki, 2016-cı illər ərzində Cəmiyyətin hesabına daxil olan 56971,00 manat vəsaitdən 34800,00 manatı və yaxud 61% xəzinəyə daxil olmuşdur, 2017-ci ilin I-ci yarımilində isə daxil olan 38850,00 manatdan 27950,00 manatı və yaxud 28,1% xəzinəyə mədaxil edilmişdir.

"Caspian Business Consultants" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti:

Müqavilə öhdəliyi üzrə Cəmiyyət tərəfindən yerinə yetirilmiş ayrı-ayrılıqda seçmə qaydada 5 audit işi ("Hydrasun Rapid Solition" MMC, "SL-EM-KEYM MAMMOT QALF" BİV, "ALTUS INTERVENTION" AS Şirkətinin Azərbaycan Respublikasındakı nümayəndəsi, "Aker WELL Service AS Şirkətinin Azərbaycan Respublikasındakı Filialı", "Caspian Drilling Company LTD" Şirkəti və CMK) qiymətləndirmə üçün seçilmişdir. Cəmiyyət tərəfindən keçirilmiş auditlərin hamısında eyni nöqsanlara yol verilmişdir. Belə ki, auditor təşkilatı tərəfindən verilmiş rəydə 580 sayılı "Rəhbərliyin məlumatları" BAS-ın tələblərinə əməl edilməmişdir. 300 sayılı "Maliyyə hesabatlarının auditinin planlaşdırılması" BAS-ın tələblərinə əməl edilməmişdir, Plan-program tərtib edilməmişdir. Müqaviləyə əsasən ilin yekununda görülmüş işlərin, xidmətlərin göstərilməsinə dair hesabat tərtib edilməmişdir, bununla da 402

sayılı "Xidmət təşkilatının xidmətindən istifadə edən müəssisələrin auditi üzrə mülahizələr" BAS-ın tələblərinə riayət edilməmişdir.

"Tax, Audit & Konsaltinq Servis" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti:

Müqavilə öhdəliyi üzrə Cəmiyyət tərəfindən yerinə yetirilmiş ayrı-ayrılıqda seçmə qaydada 2 audit işi ("SOCAR Polymer" MMC və ARDNŞ "Azəriqaz" İB) qiymətləndirmə üçün seçilmiş və onlar aşağıdakı kimi qiymətləndirilmişdir:

Cəmiyyət tərəfindən hər iki Şirkətə verilmiş xüsusi təyinatlı rəylərdə auditorun məsuliyyəti, rəhbərliyin məsuliyyəti göstərilməmişdir. 580 sayılı "Yazılı təqdimatlar" BAS-ın tələblərinə əməl edilməmişdir, Rəhbərliyin məsuliyyəti haqqında yazılı məlumatlar təqdim edilməmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsinin 91.4 maddəsinə əsasən məhdud məsuliyyətli cəmiyyətlərin illik maliyyə hesabatlarının düzgünlüyünü yoxlatmaq üçün hər il əmlak menafeləri ilə Cəmiyyətə (auditor təşkilatına) və ya onun iştirakçılarna bağlı olmayan peşəkar auditor cəlb etməlidir. Bununla əlaqədar olaraq Auditor 2014 və 2015-ci illərin audit yoxlamasını "PSG TAX, AUDİT & Consalting" MMC-yə yoxlatdırmışdır, lakin 2016-cı ilin yekununa dair audit yoxlaması keçirilməmişdir.

"PSG TAX CONSULTİG" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti:

Müqavilə öhdəliyi üzrə Cəmiyyət tərəfindən yerinə yetirilmiş ayrı-ayrılıqda seçmə qaydada 2 audit işi ("Tax, Audit & Konsaltinq Servis" MMC və "SOCAR-AQŞ" MMC) qiymətləndirmə üçün seçilmişdir. Cəmiyyət tərəfindən keçirilmiş auditlərdə 580 sayılı "Yazılı təqdimatlar" BAS-ın tələblərinə əməl edilməmişdir, Rəhbərliyin məsuliyyəti haqqında yazılı məlumatlar təqdim edilməmişdir.

"Tax, Audit & Konsaltinq Servis" MMC-nin auditi üzrə 300 sayılı "Maliyyə hesabatlarının auditinin planlaşdırılması" BAS-ın tələblərinə əməl edilməmişdir, Audit plan-proqramı tərtib edilməmişdir.

"Best Audit" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti:

Müqavilə öhdəliyi üzrə Cəmiyyət tərəfindən yerinə yetirilmiş ayrı-ayrılıqda seçmə qaydada 3 audit işi ("Bank MELLİ İRAN" Bakı Filialı, "AZTRANSREİL" MMC və "KROS Kaspian OYL end QAZ Lojistiks" MMC), qiymətləndirmə üçün seçilmişdir. Hər üç müəssisə

üzrə 700 sayılı “Ümumi təyinatlı maliyyə hesabatlarının tam dəsti üzrə müstəqil auditorun hesabatı” BAS-ın tələbləri pozulmuşdur. Belə ki, həmin standartın tələblərinə uyğun olaraq auditorun hesabatında auditorun adı və imzası göstərilməmişdir. Auditin aparılmasına dair məktub-öhdəlik yoxdur.

300 sayılı “Maliyyə hesabatlarının auditinin planlaşdırılması” beynəlxalq audit standartının Audit planı bölməsində Audit riskini mümkün qədər aşağı səviyyəyədək azaltmaq üçün auditor audit planını hazırlamalıdır, lakin həmin Plan-proqram ingilis dilində tərtib edilmişdir.

“HLB Azərbaycan ” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti:

Müqavilə öhdəliyi üzrə Cəmiyyət tərəfindən yerinə yetirilmiş ayrı-ayrılıqda seçmə qaydada 3 audit işinin qiymətləndirməsi aparılmış və onların keyfiyyəti qənaətbəxş olmuşdur, aşkar olunmuş çatışmazlıqlar əsasən qeyri-əhəmiyyətli hesab edilir və auditor hesabatının keyfiyyətinə əhəmiyyətli təsir etmir.

"BDO Azərbaycan" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti:

Müqavilə öhdəliyi üzrə Cəmiyyət tərəfindən yerinə yetirilmiş ayrı-ayrılıqda seçmə qaydada 3 audit işi (Filuet Azerbaijan” LLC, “Viator Mikrocredit Azerbaijan” LLC və ”A-Group Insurance Company” OJSC) qiymətləndirmə üçün seçilmişdir.

Auditlərin keyfiyyətinin qiymətləndirilməsi əsas verir ki, onların səviyyəsi BAS-ın və Etika Məcəlləsinin tələblərinə riayət etməyə yönəlmişdir, aşkar olunmuş çatışmazlıqlar qeyri-əhəmiyyətli hesab edilir və Auditorun Hesabatının keyfiyyətinə təsir etmir.

“Biznes-Audit” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti:

Cəmiyyət tərəfindən hazırki yoxlamaya təqdim olunmuş 3 audit işi (“Bakı Oksigen Kompani”ASC, “Lənkəran Hotel and Resort Company” MMC və ”Bakı Dəmir Beton” ASC) qiymətləndirmə üçün seçilmişdir. Cəmiyyət tərəfindən keçirilmiş hər üç audit üzrə 300 sayılı "Maliyyə hesabatlarının auditinin planlaşdırılması" BAS-ın tələblərinə əməl edilməmişdir, Auditin ümumi plan-proqramı tərtib edilməmişdir. 300-499 sayılı "Risklərin qiymətləndirilməsi və qiymətləndirilmiş risklərin cavablandırılması" BAS-ın tələblərinə uyğun olaraq Hesabatın Şərhlər və Qeydlərində riskin qiymətləndirilməsi prosedurları bölməsi əks olunmamışdır.

"Inter Audit" auditor təşkilatı:

Müqavilə öhdəliyi üzrə Təşkilat tərəfindən yerinə yetirilmiş ayrı-ayrılıqda seçmə qaydada 3 audit işi ("BAZARAGRO" MMC, "Qafqaz-Ticarət" MMC "Bakı Qida və Yağ Fabriki" MMC) qiymətləndirmə üçün seçilmişdir.

Təşkilat tərəfindən keçirilmiş auditlər aşağıdakı kimi qiymətləndirilmişdir:

"BAZARAGRO" MMC və "Qafqaz-Ticarət" MMC-nin auditi üzrə 210 sayılı "Audit tapşırığı şərtlərinin razılaşdırılması" BAS-in tələblərinə əməl edilməmiş, Məktub-öhdəlik tərtib edilməmişdir. Hesabatın Şərhlər və Qeydlər bölməsində hesabat dövründən sonra baş vermiş hadisələr öz əksini tapmamışdır.

"Bakı Qida və Yağ Fabriki" MMC üzrə 300 sayılı "Maliyyə hesabatlarının auditinin planlaşdırılması" BAS-ın tələblərinə əməl edilməmiş, Audit plan-programı tərtib edilməmişdir.

"Nağdsız hesablaşmalar haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2016-cı il 16 dekabr tarixli Qanununun tələblərinə nə dərəcədə riayət edilib-edilməməsi araşdırılarkən məlum olmuşdur ki, 2014-2017-ci illər ərzində Təşkilatın hesabına daxil olan 149216,00 manat vəsaitdən 4000,00 manatı və yaxud 2,7% kassaya mədaxil edilmişdir.

"Moore Stephens Azərbaycan" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti:

Müqavilə öhdəliyi üzrə Cəmiyyət auditor tərəfindən yerinə yetirilmiş ayrı-ayrılıqda seçmə qaydada 3 audit işi ("MCB Lizing" QSC, "Millikart" MMC və "ILF Berotende İn Genieure AG") qiymətləndirmə üçün seçilmişdir. Cəmiyyət auditor tərəfindən keçirilmiş auditlər aşağıdakı kimi qiymətləndirilmişdir:

Hər 3 audit dosyeleri araşdırılarkən məlum olmuşdur ki, aparılmış auditlər BAS-in tələblərinə uyğun olmuşdur.

Cəmiyyət tərəfindən tərtib edilmiş hər üç audit dosyeleri, eləcə də digər auditlərin iş sənədləri yalnız ingilis dilində tərtib edilir.

"PREMIER AUDIT KONSALTING" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti:

Yoxlamanın əhatə etdiyi dövr ərzində Cəmiyyət tərəfindən 3 təşkilatda ("Aran Oil" Əməliyyat Şirkəti, "Drilltec" Azərbaycanda Daimi Nümayəndəlik və "RTZ" MMC) məsləhət, mühasibat işinin aparılması və audit xidmətləri göstərilmişdir. Hər 3 audit dosyeleri araşdırılarkən məlum olmuşdur ki, aparılmış auditlər BAS-in tələblərinə uyğun olmuşdur.

Cəmiyyət tərəfindən göstərilmiş məsləhət və mühasibat işinin aparılmasına dair Hesabat tərtib edilməmiş və təhvil-təslim aktı ilə rəsmiləşdirilməmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsinin 91.4 maddəsinə əsasən məhdud məsuliyyətli cəmiyyətlərin illik maliyyə hesabatlarının düzgünlüyünü yoxlatmaq üçün hər il əmlak menafeləri ilə Cəmiyyətə (auditor təşkilatına) və ya onun iştirakçılara bağlı olmayan peşəkar auditor cəlb etməlidir. Bununla əlaqədar olaraq Cəmiyyət 2014-2015-ci illərin audit yoxlamasını keçirilmiş, lakin 2016-cı ilin auditor yoxlaması keçirilməmişdir.

Yoxlama ilə əlaqədar Bildiriş məktubunun, Anket və cədvəllərin göndərilməsinə baxmayaraq Cəmiyyət tərəfindən lazım olan sənədlərin Auditorlar Palatasının Şurası yanında Keyfiyyətə Nəzarət Komitəsinin müfəttişlərinə vaxtında təqdim edilməmişdir.

"JPA İNTERNATİONAL AZƏRBAYCAN" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti:

Müqavilə öhdəliyi üzrə Cəmiyyət tərəfindən yerinə yetirilmiş ayrı-ayrılıqda seçmə qaydada 3 audit işi (BOKT "PRO Kredit" ASC, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurasının Katibliyi və "Ekoloji Tarazlıq İctimai Birliyi") qiymətləndirmə üçün seçilmişdir. Cəmiyyət tərəfindən keçirilmiş auditlər aşağıdakı kimi qiymətləndirilmişdir:

Hər üç müəssisə üzrə 300 sayılı "Maliyyə hesabatlarının auditinin planlaşdırılması" BAS-ın tələblərinə tam əməl edilməmişdir, Audit plan-proqramı tərtib edilməmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurasının Katibliyi üzrə tərtib edilmiş Hesabatın Şərhlər və Qeydlər bölməsində hesabat dövründən sonra baş vermiş hadisələr öz əksini tapmamışdır.

"İmdad Audit" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti:

Müqavilə öhdəliyi üzrə Cəmiyyət tərəfindən yerinə yetirilmiş ayrı-ayrılıqda seçmə qaydada 3 audit işi ("Societe de Courtağə" Sığorta və Təkrarsığorta Brokeri MMC, "sudop TRADE AZ" MMC və "HGSM" MMC) qiymətləndirmə üçün seçilmişdir. Hər üç audit dosyaları araşdırılarkən məlum olmuşdur ki, Cəmiyyət tərəfindən auditlər əsasən Beynəlxalq Audit Standartlarının tələblərinə uyğun aparılmışdır. Yalnız "Societe de Courtağə" Sığorta və Təkrarsığorta Brokeri MMC-də 580 sayılı "Yazılı təqdimatlar" BAS-ın tələblərinə əməl edilməmişdir, Rəhbərliyin məsuliyyəti haqqında yazılı məlumatlar təqdim edilməmişdir.

Bundan başqa Cəmiyyət tərəfindən 501 sayılı "Audit sübutu-xüsusi maddələr üzrə əlavə mülahizələr" BAS-ın tələblərinə tam əməl edilməmiş, lazımi qaydada audit sübutları əldə edilməmişdir.

"Alfa-Audit" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti (plandankənar):

Müqavilə öhdəliyi üzrə Cəmiyyət tərəfindən yerinə yetirilmiş ayrı-ayrılıqda seçmə qaydada 2 audit işi ("Service 2014" MMC və "Qreyt Val Drilling Kompani" Şirkətinin Nümayəndəliyi) qiymətləndirmə üçün seçilmişdir.

Cəmiyyət tərəfindən aparılan auditlər əsasən Beynəlxalq audit standartlarının tələblərinə cavab verir. Belə ki: məktub öhdəlik, plan proqram tərtib edilmiş, rəhbərliyin məsuliyyəti haqqında yazılı təqdimat alınmışdır. Bununla yanaşı, toplanmış audit sübutları (500 sayılı "Audit sübutu") Beynəlxalq audit standartının tələblərinə tam cavab vermir.

“Grant Thornton” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti:

Müqavilə öhdəliyi üzrə Filial tərəfindən yerinə yetirilmiş ayrı-ayrılıqda seçmə qaydada 4 audit işi (“ƏMRAHBANK” ASC, “MCB LİİZİNG” QSC, “Azərbaycan Sənaye Bankı” ASC və “Alov Qüllələri” MMC) qiymətləndirmə üçün seçilmişdir. Cəmiyyət tərəfindən keçirilmiş auditlər aşağıdakı kimi qiymətləndirilmişdir:

“ƏMRAHBANK” ASC-nin auditü üzrə tərtib edilmiş Hesabatda Şərhlər və Qeydlər bölməsində bank tərəfindən əsas vəsaitlərin inventarizasiyanın aparılması barədə məlumat yoxdur. Bundan başqa balansın öhdəliklər və kapital bölməsində göstərilən müddətli borc öhdəliklərinin (53553,00 manatın) qeydlərdə açıqlaması yoxdur.

“MCB LİİZİNG” QSC 31 dekabr 2015-ci ilin MHA nəticələrinə görə 23 yanvar 2016-cı il tarixdə Filial tərəfindən rəy verilmişdir.

Cəmiyyətin balansında Azərbaycan versiyasında maliyyə lizinqi üzrə xalis investisiya bölməsində 3994474 manat, Şərhlər və Qeydlərdə isə 5084998 manat və yaxud 1090524,00 manat fərq göstərilmişdir. Bundan başqa, Cəmiyyətin balansında maliyyə lizinqi üzrə cəmi 7316947,00 manat, Şərhlər və Qeydlərdə isə 7336540 manat və yaxud 19593,00 manat fərq göstərilmişdir.

“Azərbaycan Sənaye Bankı” ASC üzrə 31 dekabr 2016-cı il tarixə MHA nəticələrinə görə 28 aprel 2017-ci il tarixdə Filial tərəfindən rəy verilmişdir.

Balansın 5 bölməsində (banklardan alınacaq vəsaitlərin məbləği 453,652,297) manat göstərilmişdir. Lakin Şərhlər və Qeydlərin 32-ci "Risklərin idarə edilməsi siyasəti" bölməsində banklardan alınacaq vəsaitlərin məbləği (439,678,865+142,95,000=453,973,865) manat göstərilmişdir, fərq 3215,68 manat təşkil edir.

“Alov Qüllələri” MMC-nin auditinin nəticələri üzrə bütün sənədlər ingilis dilində tərtib olunmuşdur.

“Baltik Kaspian Audit” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti (plandankənar):

Müqavilə öhdəliyi üzrə Cəmiyyət tərəfindən yerinə yetirilmiş ayrı-ayrılıqda seçmə qaydada 3 audit işi (“İNVEST-AZ” MMC, “AGLİZİNG” QSC və Dubay Ticarət və Sənaye Palatasının Azərbaycan Respublikasındakı nümayəndəliyi) qiymətləndirmə üçün seçilmişdir.

Hər 3 audit işi üzrə tərtib olunmuş Hesabatda 210 sayılı "Audit tapşırığı şərtlərinin razılaşdırılması" və 300 sayılı "Maliyyə hesabatlarının auditinin planlaşdırılması" BAS-in tələblərinə əməl edilməmişdir, Məktub-öhdəlik və Audit plan-proqramı tərtib edilməmişdir.

“Kaspian Audit kompani” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti (plandankənar):

Müqavilə öhdəliyi üzrə Cəmiyyət tərəfindən yerinə yetirilmiş ayrı-ayrılıqda seçmə qaydada 2 audit işi (“Transmarine Shipping Enterprise LTD”MMC və “V-DİZAYN” MMC) qiymətləndirmə üçün seçilmişdir. Hər 2 halda 300 sayılı "Maliyyə hesabatlarının auditinin planlaşdırılması" BAS-ın tələblərinə əməl edilməmiş, Audit plan-proqramı tərtib edilməmişdir. Bundan başqa, “V-DİZAYN” MMC üzrə 210 sayılı "Audit tapşırığı şərtlərinin razılaşdırılması" BAS-in tələblərinə əməl edilməmiş, Məktub-öhdəlik tərtib edilməmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsinin 91.4 maddəsinə əsasən məhdud məsuliyyətli cəmiyyətlərin illik maliyyə hesabatlarının düzgünlüyünü yoxlatmaq üçün hər il əmlak menafeləri ilə Cəmiyyətə və ya onun iştirakçılarna bağlı olmayan peşəkar auditor cəlb etməlidir, Bundan başqa, Cəmiyyət bu məsələyə dair Auditorlar Palatası Şurasının 2011-ci il 30 iyun tarixli 221/5 sayılı qərarının tələblərini tam yerinə yetirməmişdir. Belə ki, 2016-cı ilin audit yoxlamasını keçirməmişdir.

Auditorlar Palatası Şurasının 2009-cu il 26 yanvar tarixli 197/6 sayılı “Azərbaycan Respublikasının ərazisində göstərilən auditor xidmətlərinin dəyərinin tövsiyə olunan minimum hədləri barədə” Auditorlar Palatası Şurasının 2005-ci il 23 dekabr tarixli 159/5 sayılı qərarına əlavə və dəyişikliklər edilməsi haqqında”, eləcə də eyni adlı Auditorlar Palatası Şurasının 2017-ci il 31 mart tarixli 286/2 nömrəli qərarına tam əməl edilməmişdir. Belə ki, “Transmarine Shipping Enterprise LTD”MMC-nin 2016-cı ildə dövrüyyəsi 400,00 min manat olduğu halda müqavilənin məbləği 900,00 manat olmuşdur, halbuki minimum 4000,00 manat tövsiyyə edilmişdir.

“V-DİZAYN” MMC-nin bir milyon manatdan artıq gəliri olmasına bağmayaraq cəmi 800,00 manata 06 mart 2017-ci il tarixli müqavilə bağlanmışdır. Belə olan halda müqavilənin məbləği 10000,00 manat tövsiyyə edilmişdir.

“LŞ Audit” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti:

Müqavilə öhdəliyi üzrə Cəmiyyət tərəfindən yerinə yetirilmiş ayrı-ayrılıqda seçmə qaydada 3 audit işi (“Az Şəkər İstehsalat birliyi” MMC, Lənkəran Mehmanxana” ASC və “Astara” Bələdiyyəsi) qiymətləndirmə üçün seçilmişdir. Cəmiyyət tərəfindən keçirilmiş auditlər aşağıdakı kimi qiymətləndirilmişdir:

“Az Şəkər İstehsalat birliyi” MMC və “Lənkəran Mehmanxana” ASC üzrə tərtib edilmiş Hesabatın Şərhlər və Qeydlər bölməsində hesabat dövründən sonra baş vermiş hadisələr öz əksini tapmamışdır.

“Astara” Bələdiyyəsi üzrə 580 sayılı “Yazılı təqdimatlar” BAS-in tələblərinə əməl edilməmiş, Rəhbərliyin məsuliyyəti haqqında yazılı məlumatlar təqdim edilməmişdir.

Auditorlar Palatası Şurasının 2009-cu il 26 yanvar tarixli 197/6 sayılı “Azərbaycan Respublikasının ərazisində göstərilən auditor xidmətlərinin dəyərinin tövsiyə olunan minimum hədləri barədə” Auditorlar Palatası Şurasının 2005-ci il 23 dekabr tarixli 159/5 sayılı qərarına əlavə və dəyişikliklər edilməsi haqqında” qərarına tam əməl edilməmişdir. Belə ki, “Lənkəran konserv” ASC üzrə dövriyyə 1710000,00 manat olduğu halda müqavilənin məbləği 10000,00 manat əvəzinə cəmi 500,00 manat olmuşdur, “Lənkəran Mehmanxana” ASC və “Aqrointer KI” MMC ilə müvafiq olaraq 300,00 manat və 200,00 manata müqavilələr bağlanmışdır.

Auditorlar Palatası Şurasının 2004-cü il 28 dekabr tarixli 143/1 sayılı “Auditor xidməti bazarında haqsız rəqabət hallarının aradan qaldırılması üçün qabaqlayıcı tədbirlər barədə” təsdiq edilmiş qərarın 9-cu maddəsində qeyd edilir ki, “Sərbəst auditorlar və auditor təşkilatları üçün hər bir təsərrüfat subyektdə (fəaliyyəti olmayan təsərrüfat subyektləri istisna olmaqla) auditin aparılması müddəti ən azı 3 (üç) gün müəyyən edilsin”, 12-ci maddədə isə qeyd edilir ki, “Sərbəst auditorlar və auditor təşkilatlarının hər bir auditoru tərəfindən bir gün ərzində bir auditor rəyindən artıq auditor rəylərinin verilməsi qadağan olunsun və həmin auditor rəyləri inamsız hesab edilsin”. Lakin Cəmiyyət tərəfindən 20.02.2017-ci il tarixdə Lerik rayon Qosmalian, Molalan, Nuravud və Mondigah Bələdiyyələrinə 4 Auditor rəyləri verilmişdir, 22.02.2017-ci il tarixdə Astara rayon Kijəbə və Lerik rayon Noda Bələdiyyələrinə 2 Auditor rəyləri təqdim edilmişdir, 23.02.2017-ci il tarixdə Astara rayon Əzxənəkəran və Lerik rayon Nuqu Bələdiyyələrinə 2 Auditor rəyləri təqdim edilmişdir.

"Nexia EA" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti:

Müqavilə öhdəliyi üzrə “NEXIA EA” MMC auditor təşkilatı tərəfindən yerinə yetirilmiş ayrı-ayrılıqda seçmə qaydada 5 audit işi (“Millikart” MMC, “NEFTRAME” MMC, “Azəristar Mikromaliyyə” MMC, “Aqrakredit” QSC və “Azfinance” QSC) qiymətləndirmə üçün seçilmişdir.

Auditor Təşkilatı tərəfindən keçirilmiş auditlərin hamısında eyni qaydada nöqsan və çatışmazlıqlar aşkar olunmuşdur. Belə ki, 580 sayılı “Yazılı təqdimatlar” BAS-in tələblərinə uyğun olaraq Rəhbərliyin məsuliyyəti haqqında yazılı məlumatlar, 210 sayılı "Audit tapşırığı şərtlərinin razılaşdırılması" BAS-ın tələblərinə uyğun olaraq Məktub-öhdəlik və 300 sayılı "Maliyyə hesabatlarının auditinin planlaşdırılması" BAS-ın tələblərinə uyğun olaraq Audit plan proqramı ingilis dilində tərtib edilmişdilər.

501 sayılı “Audit sübutu-seçilmiş maddələr üzrə xüsusi mülahizələr” Beynəlxalq Audit Standartının A1-ci 4-cü maddəsinə əsasən rəhbərlik, adətən, maliyyə hesabatlarının hazırlanmasının əsası kimi və müvafiq hallarda müəssisənin ehtiyatlarının inventarizasiya uçotu sisteminin ehtibarlılığına əmin olmaq üçün ildə bir dəfə mövcud mal-material ehtiyatlarının fiziki hesablanması aparılması ilə bağlı prosedurlar müəyyən edir. Cəmiyyət tərəfindən tərtib edilmiş aktlarda təsərrüfat subyektlərinin inventarizasiya aparıldığı öz əksini tapmamışdır.

“F.N. Audit Servis” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti:

Müqavilə öhdəliyi üzrə Cəmiyyət tərəfindən yerinə yetirilmiş ayrı-ayrılıqda seçmə qaydada 4 audit işi (“Nəzrin” MMC, “AİT” MMC, “AEROFLOT-ROSSIYSKİYE AVİAİNİİ” ASC və “Gənclik”ASC) qiymətləndirmə üçün seçilmişdir. Cəmiyyət tərəfindən 300 sayılı “Maliyyə hesabatlarının auditinin planlaşdırılması” BAS-ın tələblərinə qismən əməl edilmiş, Audit plan-proqramı tələb olunan formada tərtib edilməmişdir.

Bəzi hallarda maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsi olan dörd forma və maliyyə hesabatlarına dair Şərhlər və Qeydlər tərtib edilməmişdir.

“Nağdsız hesablaşmalar haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununun tələblərinə nə dərəcədə riayət edilib-edilməməsi araşdırılarkən məlum olmuşdur ki, 2016-cı il ərzində Cəmiyyətin hesabına daxil olan 31759,00 manat vəsaitdən 8100,00 manatı və yaxud 25,5%, 2017-ci ilin I-ci yarımilində isə 24700,00 manatdan 2000,00 manatı və yaxud 8,1% xəzinəyə mədaxil edilmişdir.

“MAK AZƏRBAYCAN LTD” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti:

Müqavilə öhdəliyi üzrə Cəmiyyət tərəfindən yerinə yetirilmiş ayrı-ayrılıqda seçmə qaydada 4 audit işi (“İpək Yolu Sığorta” ASC, “Binə İstixana” MMC, “Gözəl Təbiət” MMC və “AG ROVİTA”MMC) qiymətləndirmə üçün seçilmişdir. Cəmiyyət tərəfindən keçirilmiş auditlər aşağıdakı kimi qiymətləndirilmişdir:

Seçilmiş audit işlərinin hamısında 300 sayılı “Maliyyə hesabatlarının auditinin planlaşdırılması” BAS-ın tələb etdiyi Audit plan-proqramı ingilis dilində də tərtib edilmişdir.

Maliyyə hesabatlarında əsas vəsaitlərə dair qeydlər bölməsində BMUS 16 Torpaq, tikili və avadanlıqlar adlı standartının 73-78-ci bəndlərində göstərilən tələblər üzrə məlumatlar açıqlanmalıdır. Hesabatın Şərhlər və Qeydlər bölməsində əsas vəsaitlərin inventarizasiyasının aparılması barədə məlumat göstərilməmişdir.

Auditorlar Palatası Şurasının 2004-cü il 28 dekabr tarixli 143/1 sayılı “Auditor xidməti bazarında haqsız rəqabət hallarının aradan qaldırılması üçün qabaqlayıcı tədbirlər barədə” təsdiq edilmiş qərarın 9-cu maddəsində qeyd edilir ki, “Sərbəst auditorlar və auditor təşkilatları üçün hər bir təsərrüfat subyektdə (fəaliyyəti olmayan təsərrüfat subyektləri istisna olmaqla) auditin aparılması müddəti ən azı 3 (üç) gün müəyyən edilsin”, 12-ci maddədə isə qeyd edilir ki, “Sərbəst auditorlar və auditor təşkilatlarının hər bir auditoru tərəfindən bir gün ərzində bir auditor rəyindən artıq auditor rəylərinin verilməsi qadağan olunsun və həmin auditor rəyləri inamsız hesab edilsin”. Lakin Cəmiyyət tərəfindən 28.03.2017-ci il tarixdə iki auditor rəyi təqdim edilmişdir, 15.05.2017-ci il tarixdə - dörd, 21.06.2017-ci il tarixdə iki auditor rəyinin təqdim edilməsi müəyyən olunmuşdur. Analoji hallar 2016-cı ildə də müşahidə olunmuşdur.

"NEXT AUDIT KONSALTING" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti:

Müqavilə öhdəliyi üzrə Cəmiyyət tərəfindən yerinə yetirilmiş ayrı-ayrılıqda seçmə qaydada 4 audit işi ("Avtomotoservis"MMC, "Suraxanımaşınqayırma" ASC, "Moskva Ticarət Mərkəzi" QSC və "KPMG Azərbaycan Limited" Şirkətinin Azərbaycan Respublikasındakı Nümayəndəliyi) qiymətləndirmə üçün seçilmişdir. Cəmiyyət tərəfindən keçirilmiş auditlər aşağıdakı kimi qiymətləndirilmişdir:

"Avtomotoservis"MMC üzrə tərtib edilmiş Hesabatda "Maliyyə hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına" uyğun olaraq hazırlandığı əks etdirilmiş və auditor təşkilatı tərəfindən həmin müəssisəyə şərtsiz müsbət rəy verilmişdir. Lakin müəssisə tərəfindən Maliyyə Mesabatları "Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına" uyğun deyil, Milli Muhasibat Ucotu Standartlarına" uyğun olaraq tərtib edilmişdir.

Auditor Təşkilatı tərəfindən 700 sayılı "Ümumi təyinatlı maliyyə hesabatlarının tam dəsti üzrə müstəqil auditorun hesabatı" və 250 sayılı "Maliyyə hesabatlarının auditi zamanı qanun və qaydaların nəzərə alınması" standartlarının tələbləri pozulmuşdur.

300 sayılı "Maliyyə hesabatlarının auditinin planlaşdırılması" BAS-ın tələblərinə əməl edilməmişdir, Audit plan-proqramı tərtib edilməmişdir.

300-499 sayılı "Risklərin qiymətləndirilməsi və qiymətləndirilmiş risklərin cavablandırılması" BAS-ların tələblərinə əməl edilməmişdir.

Hesabatın Şərhlər və Qeydlər bölməsində hesabat dövründən sonra baş vermiş hadisələr öz əksini tapmamışdır.

"Suraxanımaşınqayırma"ASC və "Moskva Ticarət Mərkəzi"QSC üzrə 300 sayılı "Maliyyə hesabatlarının auditinin planlaşdırılması" BAS-ın tələblərinə əməl edilməmişdir, Audit plan-proqramı tərtib edilməmişdir. Hesabatın Şərhlər və Qeydlər bölməsində hesabat dövründən sonra baş vermiş hadisələr öz əksini tapmamışdır.

"KPMG Azərbaycan Limited" Şirkətinin Azərbaycan Respublikasındakı Nümayəndəliyinə Auditor Təşkilatı tərəfindən 20.07.2017-ci il tarixdə rəy verilmişdir, 300 sayılı "Maliyyə hesabatlarının auditinin planlaşdırılması" BAS-ın tələblərinə əməl edilməmiş, Audit plan-proqramı tərtib edilməmişdir.

Auditorlar Palatası Şurasının 2009-cu il 26 yanvar tarixli 197/6 sayılı "Azərbaycan Respublikasının ərazisində göstərilən auditor xidmətlərinin dəyərinin tövsiyə olunan minimum hədləri barədə" Auditorlar Palatası Şurasının 2005-ci il 23 dekabr tarixli 159/5 sayılı qərarına əlavə və dəyişikliklər edilməsi haqqında" qərarına tam riayət edilməmişdir. Belə ki, "Suraxanı maşınqayırma zavodu" Törəmə ASC-nin dövriyyəsi 4,2 milliyon olduğu halda və minimum hədd 10000, manat tövsiyə edildiyi halda müqavilənin dəyəri 4500,00 manat olmuşdur, eyni hal "KPMG" Nümayəndəliyi ilə olmuşdur - 3,9 milyon dövriyyəyə qarşı müqavilənin məbləği 3000,00 manat, "Moskva Ticarət Mərkəzi" QSC-nin dövriyyəsi 728582,00 manat olduğu halda müqavilənin dəyəri 4800,00 manat əvəzinə 1000,00 manata bağlanmışdır, "Avtomotoservis" ASC üzrə 2200,00 manat əvəzinə 300,00 manata müqavilə bağlanmışdır.

“Nağdsız hesablaşmalar haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununun tələblərinə nə dərəcədə riayət edilib-edilməməsi araşdırılarkən məlum olmuşdur ki, 2016-cı illər ərzində Cəmiyyətin hesabına daxil olan 33480,00 manat vəsaitdən 13580,00 manatı və yaxud 40,56% xəzinəyə daxil olmuşdur, 2017-ci ilin I-ci yarımilində isə daxil olan 18700,00 manatdan 6400,00 manatı və yaxud 34,22% xəzinəyə mədaxil edilmişdir.

"Covid-Audit" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti:

Müqavilə öhdəliyi üzrə Cəmiyyət tərəfindən yerinə yetirilmiş ayrı-ayrılıqda seçmə qaydada 3 audit işi (“Radio Televiziya yayımı və Peyk Rabitəsi” İstehsalat Birliyi “Teleradio”, “Kredit Servis BOKT” MMC və “Audiomed Eşitmə Mərkəzi” MMC) qiymətləndirmə üçün seçilmişdir. Cəmiyyət tərəfindən keçirilmiş auditlər aşağıdakı kimi qiymətləndirilmişdir:

“Radio Televiziya yayımı və Peyk Rabitəsi”İstehsalat Birliyi “Teleradio”:

31 dekabr 2014-cü ilin Maliyyə hesabatlarının auditinə 17 iyun 2015-ci il tarixdə rəy verilib. Hesabatın Şərhlər və Qeydlər bölməsində 300-499 sayılı “Risklərin qiymətləndirilməsi və qiymətləndirilmiş risklərin cavablandırılması” BAS-ların tələblərinə uyğun olaraq Risklərin qiymətləndirilməsi və hesabat dövründən sonra baş vermiş hadisələr öz əksini tapmamışdır. Bundan başqa, Şərhlərdə əsas vəsaitlərin ədalətli qiymətləndirilməsi barədə məlumat qeyd edilməmişdir.

“Kredit Servis BOKT” MMC:

Auditor təşkilatı tərəfindən 29 fevral 2016-cı il tarixdə müsbət rəy verilmişdir.

Şərhlər və Qeydlər bölməsində hesabat dövründən sonra baş vermiş hadisələr öz əksini tapmamışdır.

Əsas vəsaitlərin inventarizasiyasın aparılması və onların ədalətli qiymətləndirilməsi barədə məlumat yoxdur.

“Audiomed Eşitmə Mərkəzi”MMC:

Auditor Təşkilatı tərəfindən verilmiş 05.06.2017-cı il tarixdə verilmiş Auditor rəyi köhnə formada tərtib edilmişdir.

Şərhlər və Qeydlər bölməsində hesabat dövründən sonra baş vermiş hadisələr və Risklərin qiymətləndirilməsi öz əksini tapmamışdır.

“Nağdsız hesablaşmalar haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununun tələblərinə nə dərəcədə riayət edilib-edilməməsi araşdırılarkən məlum olmuşdur ki, 2016-cı il ərzində Cəmiyyətin hesabına daxil olan 32900,00 manat vəsaitin hamısı və 2017-ci ilin 9 ayında isə daxil olan 23700,00 manat vəsaitdən 17000,00 manatı və yaxud 71,7% xəzinəyə mədaxil edilmişdir.

"Azərbaynelxalq audit xidməti" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti:

Müqavilə öhdəliyi üzrə Cəmiyyət tərəfindən yerinə yetirilmiş ayrı-ayrılıqda seçmə qaydada 4 audit işi ("Yeni Yasamal MTK", "Atrabank" ASC, "Mehriban Qonşular" MMC "Xətai-2" MMC və Sahibkar Fiziki şəxs İsgəndərov Həyatxan Hüseynəli oğlu) qiymətləndirmə üçün seçilmişdir.

"Yasamal MTK" və "Atrabank" ASC-yə xidmət göstərərəkən Cəmiyyət tərəfindən 580 sayılı "Yazılı təqdimatlar" BAS-in tələblərinə əməl edilməmiş, Rəhbərliyin məsuliyyəti haqqında yazılı məlumatlar təqdim edilməmişdir. Bundan başqa, 210 sayılı "Audit tapşırığı şərtlərinin razılaşdırılması" BAS-in tələblərinə əməl edilməmiş, Məktub-öhdəlik tərtib edilməmişdir.

Auditor təşkilatının apardığı audit yoxlamaları əsasən müvafiq icra orqanlarının qərarlarına əsasən xüsusi təyinatlı yoxlamalar olmuşdur.

"Kaspian Konsaltinq" auditor şirkəti (plandankənar):

Müqavilə öhdəliyi üzrə Şirkət tərəfindən yerinə yetirilmiş ayrı-ayrılıqda seçmə qaydada 2 audit işi ("Briggs Marine & Engineering" və TLS Kontakt MMC) qiymətləndirmə üçün seçilmişdir.

Şirkət tərəfindən 580 sayılı "Yazılı təqdimatlar" BAS-in tələblərinə əməl edilməmiş, Rəhbərliyin məsuliyyəti haqqında yazılı məlumatlar təqdim edilməmişdir.

300 sayılı "Maliyyə hesabatlarının auditinin planlaşdırılması" BAS-ın tələblərinə əməl edilməmiş, Audit plan-proqramı tərtib edilməmişdir.

Müqaviləyə əsasən ilin yekununda görülmüş işlərin, xidmətlərin göstərilməsinə dair hesabat tərtib edilməmişdir, bununla da 402 sayılı "Xidmət təşkilatının xidmətindən istifadə edən müəssisələrin auditü üzrə mülahizələr" BAS-ın tələblərinə riayət edilməmişdir.

Şirkət Azərbaycan Respublikası Prezidentinin imzaladığı 2007-ci il 22 may tarixli 333-IIIQ nömrəli "Auditorun mülki məsuliyyətinin icbari sığortası haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa müvafiq olaraq "Beynəlxalq Sığorta Şirkəti" ASC ilə müqavələ bağlayaraq öz fəaliyyətini 10 noyabr 2016-cı il tarixədək sığortalamışdır, sonrakı dövr isə sığortalanmamışdır.

2017-ci ilin I-ci yarımillik üzrə Auditorlar Palatasına Hesabat təqdim edilməmiş, onun əvəzinə auditor fəaliyyətinin olmaması barədə 2017-ci il 18 avqust tarixli məktub təqdim etmişdir. Lakin yoxlama zamanı müəyyən olunmuşdur ki, Şirkət əlaqəli xidmətlər göstərmiş və Palatadan yayındırmışdır, bu da Respublika üzrə auditor təşkilatlarının göstərdiyi xidmətin həcmi azaldır.

Bundan başqa, 2016-cı il üzrə Auditorlar Palatasına təqdim olunmuş bağlanmış və icra edilmiş müqavilələr barədə Məlumatda 2016-cı ildə 355176,12 manat məbləğində 47

müqavilə, yoxlamaya təqdim edilmiş Cədvəldə isə 468457,70 manat məbləğində 63 müqavilə göstərilmişdir.

Bununla yanaşı, Cədvələ əsasən 2017-ci ilin I-ci yarısında 115283,43 manat dəyərində 9 müqavilənin bağlandığı qeyd edilsədə Palataya məlumat verilməmişdir.

10.11.2016-cı il tarixdən hal-hazırədək Şirkətdə auditor fəaliyyət göstərmir.

Yoxlamaya dair Bildiriş məktubunun, Anket və cədvəllərin göndərilməsinə baxmayaraq Cəmiyyət tərəfindən lazım olan sənədlərin Auditorlar Palatasının Şurası yanında Keyfiyyətə Nəzarət Komitəsinin müfəttişlərinə vaxtında təqdim edilməmişdir.

Yoxlama zamanı Şirkətin fəaliyyətində aşkar olunan nöqsanların ciddiliyini nəzərə alaraq onun nəticələrini Palata Şurasının iclasında müzakirə olunmaq üçün rəhbərliyə təqdim edilmişdir.

“Forum” Məhdud Məsuliyyətli Auditor Müəssisəsi:

Müqavilə öhdəliyi üzrə Müəssisə tərəfindən yerinə yetirilmiş ayrı-ayrılıqda seçmə qaydada 3 audit işi (“Caspian CAR HİRE LİMİTED” MMC, “BAYHOLDİNG İNVESTMENT LİMİTED” Şirkətinin Azərbaycan Nümayəndəliyi, “BAYHOLDİNG İNVESTMENT LİMİTED” Şirkətinin Azərbaycan Nümayəndəliyi) qiymətləndirmə üçün seçilmişdir.

“Caspian CAR HİRE LİMİTED” MMC üzrə 31 dekabr 2016-cı il tarixə Maliyyə hesabatlarının auditinə dair təqdim edilmiş 01 mart 2017-ci il tarixdə rəy köhnə formada tərtib edilmişdir. Balansın Kapital bölməsi (406628,34 manat) ilə kapitalda dəyişiklik hesabatı (605762,81 manat) arasında fərq vardır.

“BAYHOLDİNG İNVESTMENT LİMİTED” Şirkətinin Azərbaycan Nümayəndəliyinə təqdim edilmiş auditor rəyi köhnə formada tərtib edilmişdir.

“BAYHOLDİNG İNVESTMENT LİMİTED” Şirkətinin Azərbaycan Nümayəndəliyi üzrə (28 aprel 2015-ci il tarixli rəy) 580 sayılı “Yazılı təqdimatlar” BAS-in tələblərinə əməl edilməmiş, Rəhbərliyin məsuliyyəti haqqında yazılı məlumatlar təqdim edilməmişdir.

“G & A audit” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti:

Müqavilə öhdəliyi üzrə auditor təşkilatı tərəfindən yerinə yetirilmiş ayrı-ayrılıqda seçmə qaydada 4 audit işi (“ASHURKAN ROYAL ESTATE” MMC, “Bakı sığorta” ASC, “Paşa sığorta” ASC və “Bakı Dəmir Beton-8” ASC) qiymətləndirmə üçün seçilmişdir. “Bakı sığorta ASC” və “Paşa sığorta” ASC üçün auditor təşkilatı tərəfindən verilmiş rəylər köhnə qydada tərtib olunmuşdur.

“Bakı Dəmir Beton-8”ASC və “ASHURKAN ROYAL ESTATE” MMC üzrə 300 sayılı "Maliyyə hesabatlarının auditinin planlaşdırılması" BAS-ın tələblərinə əməl edilməmişdir, Audit plan-proqramı tərtib edilməmişdir.

“RSM Azərbaycan” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti:

Müqavilə öhdəliyi üzrə Cəmiyyət tərəfindən yerinə yetirilmiş ayrı-ayrılıqda seçmə qaydada 4 audit işi ("SOCAR CNG " MMC, "Kredaqr" QSC, "Azrustrans" QSC və "AZER Transoil" LLC) qiymətləndirmə üçün seçilmişdir.

Hər bir audit işi üçün tərtib edilmiş Plan-proqram ingilis dilində tərtib olunmuşdur.

"SOCAR CNG" MMC və "Kredaqr" QSC üzrə maliyyə hesabatının tərkib hissəsi olan Uçot siyasəti, Şərhlər və Qeydlərdə Əsas vəsaitlərin inventarizasiyası haqqında məlumat öz əksini tapmamışdır.

"Azrustrans" QSC və "AZER Transoil" LLC üzrə 210 sayılı "Audit tapşırığı şərtlərinin razılaşdırılması" BAS-in tələblərinə əməl edilməmişdir, Auditin aparılmasına dair məktub-öhdəlik tərtib edilməmişdir.

Sərbəst auditor Əliyev Avtandil Adıgözəl oğlu:

Müqavilə öhdəliyi üzrə sərbəst auditor tərəfindən yerinə yetirilmiş ayrı-ayrılıqda seçmə qaydada 3 audit işi (Azərbaycan Respublikası Rabitə və yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin Dövlət Radiotezliklər İdarəsi, "A-Aqro" MMC və "Yaşıllaşdırma Təsərrüfatı Birliyi") qiymətləndirmə üçün seçilmişdir. Auditə aparılan müəssisələrin maliyyə hesabatları "Maliyyə hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına" uyğun olaraq hazırlanmış və sərbəst auditor tərəfindən həmin müəssisələrə şərtsiz müsbət rəy verilmişdir. Lakin müəssisə tərəfindən maliyyə hesabatları nə "Maliyyə hesabatları Beynəlxalq Standartlarına" nədə Mühəsibat uçotu Kommersiya Təşkilatları ucun Milli Mühəsibat Uçotu Standartlarına" uyğun olaraq tərtib edilmişdir.

Sərbəst auditor tərəfindən 700 sayılı "Ümumi təyinatlı maliyyə hesabatlarının tam dəsti üzrə müstəqil auditorun hesabatı" və 250 sayılı "Maliyyə hesabatlarının auditinin zamanı qanun və qaydaların nəzərə alınması" standartlarının tələbləri pozulmuşdur.

Bubdan başqa, 580 sayılı "Yazılı təqdimatlar" BAS-in tələblərinə əməl edilməmiş, Rəhbərliyin məsuliyyəti haqqında yazılı məlumatlar təqdim edilməmişdir, 210 sayılı "Audit tapşırığı şərtlərinin razılaşdırılması" BAS-in tələblərinə əməl edilməmiş, Məktub-öhdəlik tərtib edilməmişdir, 300 sayılı "Maliyyə hesabatlarının auditinin planlaşdırılması" BAS-ın tələblərinə əməl edilməmiş, Audit plan-proqramı tərtib edilməmişdir.

Sərbəst auditor İsayev Telman Mabud oğlu:

Müqavilə öhdəliyi üzrə sərbəst auditor tərəfindən yerinə yetirilmiş ayrı-ayrılıqda seçmə qaydada 2 audit işi ("Akkord Mingəçevir Maşınqayırma zavodu" ASC və "Mingəçevir İzolit"ASC). Hər iki Cəmiyyət üzrə maliyyə hesabatları "Maliyyə hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına" uyğun olaraq hazırlandığı əks etdirilmiş və sərbəst auditor tərəfindən həmin müəssisəyə şərtsiz müsbət rəy verilmişdir. Lakin müəssisə tərəfindən maliyyə hesabatları nə "Maliyyə hesabatları Beynəlxalq Standartlarına" nə də Mühasibat uçotu Kommersiya Təşkilatları ucun Milli Muhasibat Uçotu Standartlarına" uyğun olaraq tərtib edilmişdir.

Sərbəst auditor tərəfindən 700 sayılı "Ümumi təyinatlı maliyyə hesabatlarının tam dəsti üzrə müstəqil auditorun hesabatı" və 250 sayılı "Maliyyə hesabatlarının auditi zamanı qanun və qaydaların nəzərə alınması" standartlarının tələbləri pozulmuşdur.

Sərbəst auditor Əliyev İbiş Museyib oğlu:

Müqavilə öhdəliyi üzrə sərbəst auditor tərəfindən yerinə yetirilmiş ayrı-ayrılıqda seçmə qaydada 3 audit işi ("Alke İnşaat Sənaye və Ticarət"ASC, "Ağdam rayon Quzanlı" Bələdiyyəsi və "Ağdam rayon Qaradağlı" Bələdiyyəsi) qiymətləndirmə üçün seçilmişdir. Hər 3 müəssisə üzrə 580 sayılı "Yazılı təqdimatlar" BAS-in tələblərinə əməl edilməmiş, Rəhbərliyin məsuliyyəti haqqında yazılı məlumatlar təqdim edilməmişdir.

"Nağdsız hesablaşmalar haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun tələblərinə nə dərəcədə riayət edilib-edilməməsi araşdırılarkən məlum olmuşdur ki, 2016-cı ildə Auditorun hesabına daxil olan 2000,00 manat vəsait tam olaraq kassaya mədəxil olmuşdur.

Sərbəst auditor Həsənov Ülvi Dilqəm oğlu:

Müqavilə öhdəliyi üzrə sərbəst auditor tərəfindən yerinə yetirilmiş ayrı-ayrılıqda seçmə qaydada 3 audit işi ("Qafqaz Universiteti", "AFFA" və "İMPROTEX TRANS and BUSES" MMC) qiymətləndirmə üçün seçilmişdir. Sərbəst auditor tərəfindən keçirilmiş auditlər aşağıdakı kimi qiymətləndirilmişdir:

Auditor tərəfindən hər üç təşkilat üzrə 580 sayılı "Yazılı təqdimatlar" BAS-in tələblərinə əməl edilməmiş, Rəhbərliyin məsuliyyəti haqqında yazılı məlumatlar təqdim edilməmişdir.

"Qafqaz Universiteti" və "İMPROTEX TRANS and BUSES" MMC-nin iş sənədləri ingilis dilində tərtib edilmişdir.

Sərbəst auditor Əliyev Xaləddin Cəlal oğlu:

Sərbəst auditor tərəfindən hazırki yoxlamaya təqdim olunmuş 3 audit işi ("EŞM Bakı Şəhər" İşığı, "L.B Audit xidməti" MMC və "Bakı Şampan Şərabı"ASC) qiymətləndirmə məqsədilə seçilmişdir.

Sərbəst auditor tərəfindən keçirilmiş auditlər aşağıdakı kimi qiymətləndirilmişdir:

"EŞM Bakı Şəhər"İşığı üzrə 580 sayılı "Yazılı təqdimatlar" BAS-in tələblərinə əməl edilməmişdir, Rəhbərliyin məsuliyyəti haqqında yazılı məlumatlar təqdim edilməmişdir.

"L.B. Audit xidməti" MMC üzrə 300 sayılı "Maliyyə hesabatlarının auditinin planlaşdırılması" BAS-ın tələblərinə əməl edilməmiş, Audit plan-proqramı tərtib edilməmişdir.

"Bakı Şampan Şərabı"ASC üzrə 210 sayılı "Audit tapşırığı şərtlərinin razılaşdırılması" BAS-in tələblərinə əməl edilməmiş, Məktub-öhdəlik tərtib edilməmişdir.

"Nağdsız hesablaşmalar haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun tələblərinə nə dərəcədə riayət edilib-edilməməsi araşdırılarkən məlum olmuşdur ki, 2016-cı ildə Auditorun hesabına daxil olan 101528,00 vəsaitdən 34127,00 manatı və yaxud 33,73% nağd olaraq Auditorun kassasına mədaxil olmuşdur.

Sərbəst auditor Axundov Vaqif Xəlil oğlu:

Müqavilə öhdəliyi üzrə Sərbəst auditor tərəfindən yerinə yetirilmiş ayrı-ayrılıqda seçmə qaydada 3 audit işi ("İtoçu Korporeyşn" Nümayəndəliyi, "BBC" Şirkətinin Nümayəndəliyi" və "Mitsubişi Korporeyşn" Nümayəndəliyi) qiymətləndirmə üçün seçilmişdir. Hər 3 audit dosyeleri araşdırılarkən məlum olmuşdur ki, Auditor tərəfindən aparılmış auditlər əsasən Beynəlxalq Audit Standartlarının tələblərinə cavab verir.

Bununla belə, Auditor tərəfindən 501 sayılı "Audit sübutu-xüsusi maddələr üzrə əlavə mülahizələr" və 505 sayılı "Kənar mənbədən təsdiqləmələr" standartlarının tələblərinə uyğun olaraq əlavə sübutlar əldə edilməmişdir.

Sərbəst auditor Hüseynov Şəmşinur Rəşid oğlu:

Müqavilə öhdəliyi üzrə Müstəqil auditor tərəfindən yerinə yetirilmiş ayrı-ayrılıqda seçmə qaydada 4 audit işi ("K.E.İnşaat"MMC, "3 sayılı Bakı Mətbəəsi" ASC, Çukurova Su İstilik Quraşdırma MMC və Qusar rayon "Samur" Bələdiyyəsi) qiymətləndirmə üçün seçilmişdir. Hər üç Cəmiyyətə verilmiş Auditorun Hesabatında "Maliyyə hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına" uyğun olaraq hazırlandığı əks etdirilmiş və sərbəst auditor tərəfindən həmin müəssisəyə şərtsiz müsbət rəy verilmişdir. Lakin müəssisə tərəfindən maliyyə hesabatları "Maliyyə hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına" uyğun deyil, Mühasibat uçotu Kommersiya Təşkilatları ucun Milli Muhasibat Uçotu Standartlarına" uyğun olaraq tərtib edilmişdir.

Qusar rayon "Samur" Bələdiyyəsinə təqdim edilmiş 29 yanvar 2016-cı il tarixli Auditorun Hesabatında "Maliyyə hesabatlarının Milli Standartlarına" uyğun olaraq hazırlanmış əks etdirilmiş və sərbəst auditor tərəfindən həmin bələdiyyəyə mənfi rəy verilmişdir. Lakin Bələdiyyə tərəfindən Maliyyə Hesabatları "Bələdiyyədə "Mühasibat uçotu haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanuna müvafiq olaraq Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin təsdiq etdiyi qaydalara əsasən büdcə təşkilatlarında Maliyyə Hesabatlarının Milli Mühasibat Uçotu Standartlarına uyğun olaraq tərtib edilməmişdir.

Bundan başqa, bütün hallarda 580 sayılı "Yazılı təqdimatlar" BAS-in tələblərinə əməl edilməmiş, Rəhbərliyin məsuliyyəti haqqında yazılı məlumatlar alınmamışdır.

"Nağdsız hesablaşmalar haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun tələblərinə nə dərəcədə riayət edilib-edilməməsi araşdırılarkən məlum olmuşdur ki, Auditorun hesabına daxil olan 155130,00 manat vəsaitdən 30880,00 manatı və yaxud 19,9% nağd olaraq Auditorun kassasına mədaxil olmuşdur.

Sərbəst auditor İbrahimov Elnur Elxan oğlu:

Müqavilə öhdəliyi üzrə Sərbəst auditor tərəfindən yerinə yetirilmiş ayrı-ayrılıqda seçmə qaydada 3 audit işi ("Spartak 1980" MMC, "Spartak" Könüllü Bədən Tərbiyəsi İdman Cəmiyyəti və "LACTALİS CASPI" MMC) qiymətləndirmə üçün seçilmişdir. Hər üç Cəmiyyət üzrə Auditor tərəfindən 300 sayılı "Maliyyə hesabatlarının auditinin planlaşdırılması" Beynəlxalq Audit Standartının tələblərinə uyğun olaraq Audit plan-proqramı tərtib edilməmişdir.

"Nağdsız hesablaşmalar haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun tələblərinə nə dərəcədə riayət edilib-edilməməsi araşdırılarkən məlum olmuşdur ki, yoxlamanın əhatə etdiyi dövr ərzində Auditorun hesabına daxil olan 82000,00 manat vəsaitdən 22500,00 manatı və yaxud 27,17% nağd olaraq Auditorun kassasına mədaxil olmuşdur.

Sərbəst auditor Əlizadə Rahim Ələkbər oğlu:

Müqavilə öhdəliyi üzrə sərbəst auditor tərəfindən yerinə yetirilmiş ayrı-ayrılıqda seçmə qaydada 3 audit işi (AZƏRTİKİNTİSERVİS" ASC, 2 sayılı Bakı Dəmir Yol Poliklinikası, Azərbaycan Dövlət Dəmir yolu Ələt Dəmir Yol Xəstəxanası qiymətləndirmə üçün seçilmişdir. Sərbəst auditor tərəfindən keçirilmiş auditlər aşağıdakı kimi qiymətləndirilmişdir:

AZƏRTİKİNTİSERVİS"ASC üzrə Auditor tərəfindən 580 sayılı "Yazılı təqdimatlar" BAS-in tələblərinə əməl edilməmiş, Rəhbərliyin məsuliyyəti haqqında yazılı məlumatlar alınmamışdır.

2 sayılı Bakı Dəmir Yol Poliklinikası və Azərbaycan Dövlət Dəmir yolu Ələt Dəmir Yol Xəstəxanası üzrə Auditor tərəfindən nizamnamə kapitalının təsdiqinə dair auditor rəyi verilmişdir, 210 sayılı "Audit tapşırığı şərtlərinin razılaştırılması" BAS-in tələblərinə əməl edilməmiş, Məktub-öhdəlik tərtib edilməmişdir.

“Nağdsız hesablaşmalar haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununun tələblərinə nə dərəcədə riayət edilib-edilməməsi araşdırılarkən məlum olmuşdur ki, 2016-cı ildə Auditorun hesabına daxil bütün vəsaitlər tam olaraq nağd qaydada Auditorun kassasına mədaxil olmuşdur.

Sərbəst auditor Bayramov Vəli Oruc oğlu (plandankənar):

Müqavilə öhdəliyi üzrə Auditor tərəfindən yerinə yetirilmiş ayrı-ayrılıqda seçmə qaydada 2 audit işi (“Azalternativenerji” MMC və “Kəndsutəchizat” QSC) aşağıdakı kimi qiymətləndirilmişdir:

“Azalternativenerji” MMC auditi üzrə:

Auditor tərəfindən verilmiş 05.07.2016-cı il tarixli rəydə auditi aparılan müəssisənin maliyyə hesabatları “Maliyyə hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına” uyğun olaraq hazırlanmış və həmin müəssisəyə şərtsiz müsbət rəy verilmişdir. Lakin müəssisə tərəfindən maliyyə hesabatları nə “Maliyyə hesabatları Beynəlxalq Standartlarına” nə də Mühasibat uçotu Kommersiya Təşkilatları ucun Milli Muhasibat Uçotu Standartlarına” uyğun olaraq tərtib edilmişdir.

“Kəndsutəchizat”QSC:

300 sayılı "Maliyyə hesabatlarının auditinin planlaşdırılması" BAS-ın tələblərinə əməl edilməmişdir, Audit plan-proqramı tərtib edilməmişdir.

Auditorlar Palatası Şurasının 2009-cu il 26 yanvar tarixli 197/6 sayılı “Azərbaycan Respublikasının ərazisində göstərilən auditor xidmətlərinin dəyərinin tövsiyə olunan minimum hədləri barədə” Auditorlar Palatası Şurasının 2005-ci il 23 dekabr tarixli 159/5 sayılı qərarına əlavə və dəyişikliklər edilməsi haqqında” qərarına tam riayət edilməmişdir. Belə ki, yalnız 2017-ci ilin I-ci yarımilində auditor xidmətlərinin dəyəri tövsiyə olunan minimum həddən aşağı olmuşdur (100,00 – 500,00 manat).

“Nağdsız hesablaşmalar haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununun tələblərinə nə dərəcədə riayət edilib-edilməməsi araşdırılarkən məlum olmuşdur ki, 2016-cı ildə Auditorun hesabına daxil olan 24800,00 manat vəsaitdən 3100,00 manatı və yaxud 12,8%, eləcə də 2017-ci ilin 6 ayı ərzində daxil olan 12880,00 manat vəsaitdən 6680,00 manatı və yaxud 51,86%, nağd olaraq Auditorun kassasına mədaxil olunmuşdur.

Sərbəst auditor Bənnayev Elxan Bəhmən oğlu (plandankənar):

Müqavilə öhdəliyi üzrə Sərbəst auditor tərəfindən yerinə yetirilmiş ayrı-ayrılıqda seçmə qaydada 3 audit işi (“Sumaqayıt Dəmir Beton” ASC, “Azərmedia” MMC və “AZQUR

HOLDİNG-Kompani” ASC) qiymətləndirmə üçün seçilmişdir. Sərbəst auditor tərəfindən keçirilmiş auditlər aşağıdakı kimi qiymətləndirilmişdir:

“Sumqayıt Dəmir Beton”ASC auditi üzrə:

Sərbəst auditor tərəfindən verilmiş 15 mart 2017-ci il tarixli rəydə audit aparılan müəssisənin maliyyə hesabatları “Maliyyə hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına” uyğun olaraq hazırlandığı əks etdirilmiş və Sərbəst auditor tərəfindən həmin müəssisəyə şərtsiz müsbət rəy verilmişdir. Lakin müəssisə tərəfindən maliyyə hesabatları “Maliyyə hesabatları Beynəlxalq Standartlarına” uyğun deyil Mühəsibat uçotu Kommersiya Təşkilatları ucun Milli Mühəsibat Uçotu Standartlarına” uyğun olaraq tərtib edilmişdir.

Sərbəst auditor tərəfindən 700 sayılı “Ümumi təyinatlı maliyyə hesabatlarının tam dəsti üzrə müstəqil auditorun hesabatı” və 250 sayılı “Maliyyə hesabatlarının audit zamanı qanun və qaydaların nəzərə alınması” standartlarının tələbləri pozulmuşdur.

Bundan başqa, hər 3 cəmiyyət üzrə 580 sayılı “Yazılı təqdimatlar” BAS-in tələblərinə əməl edilməmiş, Rəhbərliyin məsuliyyəti haqqında yazılı məlumatlar təqdim edilməmişdir, 210 sayılı “Audit tapşırığı şərtlərinin razılaşdırılması” BAS-in tələblərinə əməl edilməmiş, Məktub-öhdəlik tərtib edilməmişdir.

Auditorlar Palatası Şurasının 2009-cu il 26 yanvar tarixli 197/6 sayılı “Azərbaycan Respublikasının ərazisində göstərilən auditor xidmətlərinin dəyərinin tövsiyə olunan minimum hədləri barədə” Auditorlar Palatası Şurasının 2005-ci il 23 dekabr tarixli 159/5 sayılı qərarına əlavə və dəyişikliklər edilməsi haqqında” qərarına tam riayət edilməmişdir. Belə ki, 2017-ci ildə 22 müqavilədən 4 halda və yaxud 18,2%-nin auditor xidmətlərinin dəyəri tövsiyə olunan minimum həddən aşağı olmuşdur (500,00 - 700,00 manat).

Sərbəst auditor Bəşirov Şərif Miri oğlu (plandankənar):

Sərbəst auditor tərəfindən hazırkı yoxlamaya təqdim olunmuş 5 audit öhdəliyinin (“Aqro Kredit İttifaqı” MMC, “Mərkəzi Təminat və Marketing İdarəsi” MMC və Biləsuvar rayon “Ağayrı” Bələdiyyəsi) qiymətləndirmə məqsədilə seçilmişdir.

Sərbəst auditor tərəfindən keçirilmiş auditlər aşağıdakı kimi qiymətləndirilmişdir:

“Aqro Kredit İttifaqı” MMC və “Mərkəzi Təminat və Marketing İdarəsi” MMC üzrə:

Sərbəst auditor tərəfindən verilmiş 18.01.2017-ci il tarixli rəydə “Aqro Kredit İttifaqı” MMC-nin Maliyyə Hesabatlarının auditinin aparılması bildirilmiş və onun “Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına” uyğun olaraq hazırlandığı əks etdirilərək həmin müəssisənin Maliyyə Hesabatlarına “şərti müsbət rəy” verilmişdir. Həmin rəydə auditor tərəfindən audit aparılan MMC tərəfindən təqdim edilmiş “Balans hesabatı”, “Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat”, “Mənfəət və zərər haqqında hesabat” və “Kapitalda dəyişikliklər haqqında

hesabat"-dan ibarət Maliyyə Hesabatlarının "Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına" uyğun olaraq bütün əhəmiyyətli aspektlərdə ədalətli əks etdirdiyini təsdiq etmişdir. Lakin tərəfimizdən aparılan araşdırma zamanı müəyyən edildi ki, "Aqro Kredit İttifaqı" MMC tərəfindən "Maliyyə hesabatlarının təqdim edilməsi" üzrə 1 Nöli Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartının 8-ci maddəsinin tələbləri pozularaq maliyyə hesabatlarının tam toplusu natamam hazırlanmışdır. Yəni "Balans hesabatı", "Maliyyə nəticələri haqqında hesabat" hazırlansada, "Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat" və "Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat" hazırlanmamışdır. Bütün bunlara görə sərbəst auditor tərəfindən həmin hesabatların hazırlanmamasını nəzərə alaraq auditorun aparılan müəssisəyə "mənfi rəy" verilməli idi, yəni 701 sayılı "Müstəqil auditorun hesabatında dəyişikliklər" standartı tətbiq edilməli idi.

Sərbəst auditor tərəfindən verilmiş rəydə auditin Beynəlxalq Audit Standartlarına (BAS) uyğun aparıldığı qeyd edilsədə, lakin BAS-ın tələblərinə əməl edilməmişdir, o cümlədən: 501 sayılı "Audit sübutu-xüsusi maddələr üzrə əlavə mülahizələr", 505 sayılı "Kənar mənbədən təsdiqləmələr", 580 sayılı "Rəhbərliyin məlumatları", 700 sayılı "Ümumi təyinatlı maliyyə hesabatlarının tam dəsti üzrə müstəqil auditorun hesabatı" və 701 sayılı "Müstəqil auditorun hesabatında dəyişikliklər" standartlarının tələblərinə əməl edilməmişdir.

Biləsuvar rayon "Ağayrı" Bələdiyyəsi üzrə Sərbəst auditor tərəfindən verilmiş rəydə auditin Beynəlxalq Audit Standartlarına (BAS) uyğun aparıldığı qeyd edilsədə, lakin BAS-ın tələblərinə əməl edilməmişdir, o cümlədən: 210 sayılı "Audit tapşırığının şərtləri", 501 sayılı "Audit sübutu-xüsusi maddələr üzrə əlavə mülahizələr" və 505 sayılı "Kənar mənbədən təsdiqləmələr" standartlarının tələblərinə əməl edilməmişdir.

Auditorlar Palatası Şurasının 2004-cü il 28 dekabr tarixli 143/1 sayılı "Auditor xidməti bazarında haqsız rəqabət hallarının aradan qaldırılması üçün qabaqlayıcı tədbirlər barədə" təsdiq edilmiş qərarın 9-cu maddəsində qeyd edilir ki, "Sərbəst auditorlar və auditor təşkilatları üçün hər bir təsərrüfat subyektində (fəaliyyəti olmayan təsərrüfat subyektləri istisna olmaqla) auditin aparılması müddəti ən azı 3 (üç) gün müəyyən edilsin", 12-ci maddədə isə qeyd edilir ki, "Sərbəst auditorlar və auditor təşkilatlarının hər bir auditoru tərəfindən bir gün ərzində bir auditor rəyindən artıq auditor rəylərinin verilməsi qadağan olunsun və həmin auditor rəyləri inamsız hesab edilsin". Lakin Auditor tərəfindən 2016-cı ilin 13 oktyabr tarixində Biləsuvar rayon Bəydilli bələdiyyəsinə və "Aqreqat İB" MMC-yə Auditor rəyləri təqdim edilmişdir. Belə hal 2017-ci il 10 fevral tarixində də baş vermişdir. Bundan başqa, 08, 09, 10 fevral 2017-ci il tarixlərində, 15-17 mart, 30-31 mart və 19-21 aprel tarixlərində hər gün Auditor rəyləri təqdim edilmişdir.

"Nağdsız hesablaşmalar haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun tələblərinə nə dərəcədə riayət edilib-edilməməsi araşdırılarkən məlum olmuşdur ki, 2016-cı ilin IV-cü rübündə Auditorun hesabına daxil olan 17951,00 manat vəsaitdən 6570,00 manatı və yaxud 36,27%, eləcə də 2017-ci ilin 9 ayı ərzində daxil olan 32476,00 manat vəsaitdən 8010,00 manatı və yaxud 24,66%, nağd olaraq Auditorun kassasına mədaxil olunmuşdur.

Sərbəst auditor Əhmədov Hafiz Məhəmməd oğlu (plandankənar):

Müqavilə öhdəliyi üzrə Sərbəst auditor tərəfindən yerinə yetirilmiş ayrı-ayrılıqda seçmə qaydada 2 audit işi ("Şəmkir-sənişinnəqliyyat" ASC və "Zaqatala Məişət Tikinti" QSC) qiymətləndirmə üçün seçilmişdir. Hər iki Cəmiyyət üzrə Sərbəst auditor tərəfindən 580 sayılı "Yazılı təqdimatlar" BAS-in tələblərinə əməl edilməmiş, Rəhbərliyin məsuliyyəti haqqında yazılı məlumatlar təqdim edilməmişdir.

Auditorlar Palatası Şurasının 2009-cu il 26 yanvar tarixli 197/6 sayılı "Azərbaycan Respublikasının ərazisində göstərilən auditor xidmətlərinin dəyərinin tövsiyə olunan minimum hədləri barədə" Auditorlar Palatası Şurasının 2005-ci il 23 dekabr tarixli 159/5 sayılı qərarına əlavə və dəyişikliklər edilməsi haqqında" qərarına bir çox hallarda riayət edilməmişdir, bəzi müqavilələrin məbləği 200,00 – 400,00 manat olmuşdur.

Sərbəst auditor Musayev Adıgözəl Maqsud oğlu (plandankənar):

Müqavilə öhdəliyi üzrə sərbəst auditor tərəfindən yerinə yetirilmiş ayrı-ayrılıqda seçmə qaydada 2 audit işi ("AVROMED COMPANY" ASC və "DC GROUP" MMC) qiymətləndirmə üçün seçilmişdir. Hər 2 Cəmiyyət üzrə Auditor Rəyi köhnə qaydada verilmişdir, 300 sayılı "Maliyyə hesabatlarının auditinin planlaşdırılması" BAS-in tələblərinə əməl edilməmiş, Audit plan-proqramı tərtib edilməmişdir, Şərhlər və Qeydlər bölməsində hesabat dövründən sonra baş vermiş hadisələr öz əksini tapmamışdır.

Auditorlar Palatası Şurasının 2009-cu il 26 yanvar tarixli 197/6 sayılı "Azərbaycan Respublikasının ərazisində göstərilən auditor xidmətlərinin dəyərinin tövsiyə olunan minimum hədləri barədə" Auditorlar Palatası Şurasının 2005-ci il 23 dekabr tarixli 159/5 sayılı qərarına əlavə və dəyişikliklər edilməsi haqqında" qərarına riayət edilməmişdir. Belə ki, 2017-ci ilin 6 ayında bir çox müqavilələrin auditor xidmətlərinin dəyəri tövsiyə olunan minimum həddən aşağı olmuşdur, hətta bəzi hallarda xidmətin dəyəri 100,00 manatdan - 500,00 manatadək olmuşdur.

Auditorlar Palatası Şurasının 2004-cü il 28 dekabr tarixli 143/1 sayılı "Auditor xidməti bazarında haqsız rəqabət hallarının aradan qaldırılması üçün qabaqlayıcı tədbirlər barədə" təsdiq edilmiş qərarın 9-cu maddəsində qeyd edilir ki, "Sərbəst auditorlar və auditor təşkilatları üçün hər bir təsərrüfat subyekti (fəaliyyəti olmayan təsərrüfat subyektləri istisna olmaqla) auditin aparılması müddəti ən azı 3 (üç) gün müəyyən edilsin", 12-ci maddədə isə qeyd edilir ki, "Sərbəst auditorlar və auditor təşkilatlarının hər bir auditoru tərəfindən bir gün ərzində bir auditor rəyindən artıq auditor rəylərinin verilməsi qadağan olunsun və həmin auditor rəyləri inamsız hesab edilsin". Lakin Sərbəst auditor tərəfindən bəzi günlərdə 2 və 4 auditor rəyləri verilmişdir.

"Nağdsız hesablaşmalar haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun tələblərinə nə dərəcədə riayət edilib-edilməməsi araşdırılarkən məlum olmuşdur ki, 2016-cı il ərzində Sərbəst auditorun hesabına daxil olan 51072,00 manat vəsaitdən 33500,00 manatı və yaxud

65,6%, 2017-ci ilin I-ci yarımilində isə 56300,00 manatdan 20300,00 manatı və yaxud 36,0% xəzinəyə mədaxil edilmişdir.

Sərbəst auditor Axundov Nazim Zakir oğlu:

Müqavilə öhdəliyi üzrə sərbəst auditor tərəfindən yerinə yetirilmiş ayrı-ayrılıqda seçmə qaydada 4 audit işi ("R.İ.S.K" QSC, "Deloitte & Touch" MMAC, "Alkan Ltd" Eİ MMC və "Avto-Kapital Azərbaycan" MMC) qiymətləndirmə üçün seçilmişdir. Həmin aditlər üzrə Sərbəst auditor tərəfindən verilmiş rəylərdə auditin Beynəlxalq Audit Standartlarına (BAS) uyğun aparıldığı qeyd edilsədə, lakin BAS-ın tələblərinə əməl edilməmişdir, o cümlədən 300 sayılı "Maliyyə hesabatlarının auditinin planlaşdırılması

"Nağdsız hesablaşmalar haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun tələblərinə nə dərəcədə riayət edilib-edilməməsi araşdırılarkən məlum olmuşdur ki, 2016-cı ildə Auditorun hesabına daxil olan 60660,00 manat vəsaitdən 2000,00 manatı və yaxud 3,4% Auditorun kassasına mədaxil olmuşdur.

Sərbəst auditor Hacıəzizov İlham İsfəndiyar oğlu:

Müqavilə öhdəliyi üzrə Auditor tərəfindən yerinə yetirilmiş ayrı-ayrılıqda seçmə qaydada 4 audit işi ("Şəki-Univermaq" ASC, Şəki rayon "Şəki" Bələdiyyəsi, "Firuzə" ASC və "HÜNƏR-İNŞAAT" firması) qiymətləndirmə üçün seçilmişdir. Hər 4 audit işləri araşdırılarkən məlum olmuşdur ki, Auditor tərəfindən verilmiş rəylərdə auditin Beynəlxalq Audit Standartlarına (BAS) uyğun aparıldığı qeyd edilsədə, lakin BAS-ın tələblərinə tam əməl edilməmişdir, o cümlədən 300 sayılı "Maliyyə hesabatlarının auditinin planlaşdırılması" və 505 sayılı "Kənar mənbədən təsdiqləmələr" standartlarının tələblərinə əməl edilməmişdir.

Auditorlar Palatası Şurasının 2009-cu il 26 yanvar tarixli 197/6 sayılı "Azərbaycan Respublikasının ərazisində göstərilən auditor xidmətlərinin dəyərinin tövsiyə olunan minimum hədləri barədə" Auditorlar Palatası Şurasının 2005-ci il 23 dekabr tarixli 159/5 sayılı qərarına əlavə və dəyişikliklər edilməsi haqqında" qərarına tam riayət edilməmişdir. Belə ki, 2017-ci ildə 23 müqavilədən 2 halda və yaxud 8,7%-nin auditor xidmətlərinin dəyəri tövsiyə olunan minimum həddən aşağı olmuşdur.

"Nağdsız hesablaşmalar haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun tələblərinə nə dərəcədə riayət edilib-edilməməsi araşdırılarkən məlum olmuşdur ki, 2016-cı ildə Auditorun hesabına daxil olan 10000,00 vəsaitdən 8000,00 manatı və yaxud 80% və 2017-ci ilin 6 ayında isə 18730,00 manatdan 13700,00 manatı və yaxud 73,14% nağd olaraq Auditorun kassasına mədaxil olmuşdur.

Sərbəst auditor Nuriyev Alqış Tərhan oğlu:

Müqavilə öhdəliyi üzrə sərbəst auditor tərəfindən yerinə yetirilmiş ayrı-ayrılıqda seçmə qaydada 3 audit işi (“Şamaxı Sərnişin” ATSC, “Şelfqaztexnologiya Şirkətlər Qrupu” MMC və Yevlax rayonu “Aşağı Qarxun” Bələdiyyəsi) qiymətləndirmə üçün seçilmişdir.

“Şamaxı Sərnişin” ATSC-nin və “Şelfqaztexnologiya Şirkətlər Qrupu” MMC-nin auditü üzrə 580 sayılı “Yazılı təqdimatlar” BAS-in tələblərinə uyğun olaraq Rəhbərliyin məsuliyyəti haqqında yazılı məlumatlar təqdim edilməmişdir.

Yevlax rayonu “Aşağı Qarxun” Bələdiyyəsi tərəfindən maliyyə hesabatları Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin təsdiq etdiyi qaydalara büdcə təşkilatlarında Maliyyə Hesabatlarının Milli Mühasibat Uçotu Standartlarına uyğun tərtib edilməmişdir. Sərbəst auditor tərəfindən 700 sayılı “Ümumi təyinatlı maliyyə hesabatlarının tam dəsti üzrə müstəqil auditorun hesabatı” və 250 sayılı “Maliyyə hesabatlarının auditü zamanı qanun və qaydaların nəzərə alınması” standartlarının tələbləri pozulmuşdur.

Bundan başqa, 580 sayılı “Yazılı təqdimatlar” BAS-in tələblərinə əməl edilməmiş, Rəhbərliyin məsuliyyəti haqqında yazılı məlumatlar təqdim edilməmişdir 300 sayılı “Maliyyə hesabatlarının auditinin planlaşdırılması” BAS-ın tələblərinə əməl edilməmiş, Audit plan-proqramı tərtib edilməmişdir.

Auditorlar Palatası Şurasının 2009-cu il 26 yanvar tarixli 197/6 sayılı “Azərbaycan Respublikasının ərazisində göstərilən auditor xidmətlərinin dəyərinin tövsiyə olunan minimum hədləri barədə” Auditorlar Palatası Şurasının 2005-ci il 23 dekabr tarixli 159/5 sayılı qərarına əlavə və dəyişikliklər edilməsi haqqında” qərarına bir çox hallarda riayət edilməmişdir, bəzi müqavilələrin məbləği 150,00 – 300,00 manat olmuşdur.

Auditorlar Palatası Şurasının 2004-cü il 28 dekabr tarixli 143/1 sayılı “Auditor xidməti bazarında haqsız rəqabət hallarının aradan qaldırılması üçün qabaqlayıcı tədbirlər barədə” təsdiq edilmiş qərarın 9-cu maddəsində qeyd edilir ki, “Sərbəst auditorlar və auditor təşkilatları üçün hər bir təsərrüfat subyektində (fəaliyyəti olmayan təsərrüfat subyektləri istisna olmaqla) auditin aparılması müddəti ən azı 3 (üç) gün müəyyən edilsin”, 12-ci maddədə isə qeyd edilir ki, “Sərbəst auditorlar və auditor təşkilatlarının hər bir auditoru tərəfindən bir gün ərzində bir auditor rəyindən artıq auditor rəylərinin verilməsi qadağan olunsun və həmin auditor rəyləri inamsız hesab edilsin”. Lakin Auditor tərəfindən bir gün ərzində bir necə Auditor rəyləri təqdim edilmişdir.

“Nağdsız hesablaşmalar haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununun tələblərinə nə dərəcədə riayət edilib-edilməməsi araşdırılarkən məlum olmuşdur ki, 2016-cı ildə Auditorun hesabına daxil olan 7700,00 manat vəsaitdən 6300,00 manatı və yaxud 81,8%, 2017-ci ilin 6 ayında isə 29650,00 manat vəsaitdən 245,00 manatı və yaxud 8,3% nağd olaraq Auditorun kassasına mədaxil olmuşdur.

Qeyd etmək lazımdır ki, "Cinayət yolu ilə əldə edilmiş pul vəsaitlərinin və ya digər əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizəyə dair 2017-2019-cu illər üçün Milli Fəaliyyət Planı"nda Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatasına icrasının təmin edilməsi tövsiyə olunan işlərin həyata keçirilməsi ilə bağlı təsərrüfat subyektlərində auditor xidməti göstərilən zaman şübhəli əməliyyatlarla bağlı məlumatların Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasına təqdim edilməsi halı olmamışdır.

Bundan başqa, Palataya daxil olan məktuba əsasən "JPA INTERNATIONAL AZƏRBAYCAN" MMC-nin "ALYANS BETON" MMC-nin fəaliyyəti ilə bağlı 16 fevral 2016-cı il tarixdə təqdim etdiyi Auditor Hesabatında ciddi nöqsan və çatışmazlıqların olduğunu nəzərə alaraq, Auditorlar Palatası Şurasında 2017-ci il 1 dekabr tarixdə müzakirə olunmuş və Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatası tərəfindən AT/035 qeydiyyat nömrəli Azərbaycan Respublikası ərazisində auditor fəaliyyəti ilə məşğul olmaq üçün "JPA International Azərbaycan" MMC-yə verilmiş 2013-cü il 4 mart tarixli 072763 sayılı lisenziya ləğv edilmişdir.

Ləğv prosesində olan QSC "Bank Standard" KB-nin Kreditorlar Komitəsindən daxil olmuş müraciətə əsasən "KPMG Azerbaijan limited" şirkətinin Azərbaycan Respublikasındakı nümayəndəliyində plandankənar keyfiyyətə nəzarət yoxlaması keçirilmiş, nəticəsi Palata Şurası yanında Keyfiyyətə nəzarət komitəsinin iclasında müzakirə olunmuş, müvafiq qərar qəbul edilmiş və aidiyyəti üzrə məktublar göndərilmişdir.

Aparılmış yoxlamaların nəticələri Keyfiyyətə Nəzarət Komitəsinin iclaslarında müzakirə edilmiş və müvafiq qərarlar qəbul edilmişdir.

"Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının 2017-cı il üzrə İş Planının 3.4 "İFAC-ın 1 №-li Üzvlüyə dair Öhdəlik Tələblərinə (SMO) müvafiq olaraq təsdiq edilmiş plana əsasən auditor xidmətinin keyfiyyətinə nəzarətin aparılması və onun nəticələrinə dair icmalın hazırlanması" bəndinə uyğun olaraq bu məsələ Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatası Şurasının iclasında müzakirə olunmuş 2017-ci il 29 dekabr tarixli 296/2 №-li "2017-ci ildə auditor xidmətinin keyfiyyətinə kənar nəzarətin aparılması və onun nəticələri barədə" qərar qəbul edilmiş və bütün auditor təşkilatlarının rəhbərlərinə və sərbəst auditorlara göndərilmişdir.

Aparılmış yoxlamaların nəticələri Keyfiyyətə nəzarət komitəsinin iclaslarında müzakirə edilmiş və müvafiq qərarlar qəbul edilmişdir.

“Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının 2017-cı il üzrə İş Planının 3.4 "İFAC-ın 1 №-li Üzvlüyə dair Öhdəlik Tələblərinə (SMO) müvafiq olaraq təsdiq edilmiş plana əsasən auditor xidmətinin keyfiyyətinə nəzarətin aparılması və onun nəticələrinə dair icmalın hazırlanması" bəndinə uyğun olaraq bu məsələ Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatası Şurasının iclasında müzakirə olunmuş 2017-ci il 29 dekabr tarixli 296/2 №-li "2017-ci ildə auditor xidmətinin keyfiyyətinə kənar nəzarətin aparılması və onun nəticələri barədə" qərar qəbul edilmiş və bütün auditor təşkilatlarının rəhbərlərinə və sərbəst auditorlara göndərilmişdir.

Sərbəst auditor və auditor təşkilatlarının apardıqları auditlərin keyfiyyətinin yüksəldilməsi habelə fəaliyyətlərində aşkar olunmuş nöqsan və çatışmazlıqların aradan qaldırılması məqsədi ilə aşağıdakı tövsiyələrin həyata keçirilməsini məqsədemüvafiq hesab edərdik:

1. Auditorların iş sənədlərində auditorun seçməsinin və audit prosedurlarının daha geniş təsvirini vermək;
2. Auditin sənədləşdirilməsi zamanı Palata Şurasının qərarı ilə təsdiq olunmuş “Auditin aparılması və sənədləşdirilməsinə dair Təlimat”ın tələblərinə ciddi əməl olunmasını təmin etmək;
3. Auditdə əhəmiyyətliyinin müəyyən edilməsi prosedurlarının ilkin sənədlərdə ətraflı əks etdirmək;
4. Auditor rəyini forlaşdırmaq üçün auditor sübutlarının daha tam və etibarlı mənbələrdən əldə olunmasını təmin etmək;
5. Audit zamanı yüksək texnolojiyalardan istifadəni genişləndirmək;
6. Auditin real vaxt cərcivəsində aparılmasını təmin etmək;
7. Auditin yekunlarına dair rəhbərliyin ilkin müzakirəsini və son məlumatlandırılmasını iş sənədlərində əks etdirmək;
8. Əvvəlki audit zamanı aşkar olunmuş şəciyyəvi nöqsan və çatışmazlıqların aradan qaldırılıb – qaldırılmaması barədə iş sənədlərində qeydlərin aparılmasını təmin etmək;
9. Auditorun Hesabatında auditor tərəfindən sifarişçinin hansı Maliyyə Hesabatı formalarının (MHBS, KTMMUS, "Kiçik sahibkarlıq subyektlərində sadələşdirilmiş uçotun aparılması Qaydalar"ı və digər) tətbiq etməsini aydın göstərmək;
10. İş sənədlərində auditorun və təsərrüfat subyektlərinin risklərinin qiymətləndirilməsini düzgün əks etdirmək.

Bundan başqa, Beynəlxalq Audit Standartlarına edilmiş dəyişiklər barədə mütamadi olaraq seminarların keçirilməsini davam etdirmək.

Auditorların Beynəlxalq Audit Standartlarının tələblərini yaxşı qavraması və düzgün tətbiq etməsi üçün onların tətbiqinə dair təlimatlar yazıb auditorlara çatdırmaq.

Auditin keyfiyyətinə nəzarət

şöbəsinin müdiri

Yaşar Namazəliyev